

ΔΟΞΑ ΤΟΙΣ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ.

Α'.

Στὸ ἰδιαίτερο σαλόνι ἑνὸς ἀριστοκρατικοῦ ξενοδοχείου ἐκάθονταν δυὸ κύριοι.

Ὁ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς, μελαχροινὸς καὶ συμπαθητικὸς, ὡς 28 χρόνων, ἦτανε ἄλλοιος Γδόβσκη, μόλις πρὸ ὀλίγου ἀρχίσας τὸ συγγραφικὸ του στάδιο· ὁ ἄλλος, κατὰ δυὸ-τρία χρόνια μεγαλείτερος, μὲ πελώριο ἀνάστημα, κόκκινα γένεια καὶ μορφὴ χονδρὴ καὶ βλακώδη ἦτανε ὁ πασίγνωστος ἑκατομμυριούχος Σιουγάγεφ.

Εἶχανε διακόψει τὴ συνομιλίαν τοὺς καὶ ἦτανε βυθισμένοι σὲ σιωπὴ, κατὰ διαστήματα δὲ ἐκαπνίζανε μὲ νωχέλεια πούρα.

Ὁ Γδόβσκη σκέπτονταν : μὰ τί διάβολο αὐτὸς μὲ προσκάλεσεν ἐδῶ πέρα ; τί δηλαδή, δὲ ξέρω ἐγὼ τάχα τὰ γεύματά του ; Καὶ δὲν ἦταν ἀνοησία μου νὰ σηκωθῶ νῦρθω ;

Ὁ Σιουγάγεφ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος φυσσοῦσε, ἔκανε μορφασμοὺς καὶ φαίνονταν σὰν νὰ ἐτοιμάζονταν νὰ μιλήσῃ καὶ ἔσχεδιάζε τὴν εἰσαγωγὴ...

Τέλος πάντων ἐκοῦνησεν ἀποφασιστικὰ τὸ κεφάλι του, ἀκούμπησε τὰ χέρια του στὸ τραπέζι, καὶ εἶπε :

— Λοιπόν, ἂς μιλήσουμε τώρα γιὰ τὴν ὑπόθεσιν πού σᾶς προσκάλεσα.

Ὁ Γδόβσκη ἐσήκωσε τὰ μάτια του καὶ σιωπῶντας ἐκοῦνησε τὸ κεφάλι του γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι ἦταν ἐτοιμὸς νὰ τὸν ἀκούσῃ.

— Πέτε μου — ἀρχίνησεν ὁ Σιουγάγεφ — ἀλλὰ εἰλικρινά. Παίρνετε πολλὰ γιὰ τὰ ἔργα σας ;

Ὁ Γδόβσκη μὲ τὴν ιδέα ὅτι μπροστά του εἶχε κανένα ἐκδότη, ἀπήντησε μὲ ἀπάθεια καὶ προθυμία,

— Ἀρκετὰ γιὰ μένα.

— Πολὺ καλὰ, ἀλλὰ πόσα ;

Καὶ κάρφωσε τὸ βλέμμα του μέσα στὰ μάτια του.

— Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐργασία καὶ τὴν περίστασιν. Ξέρετε... κατὰ τυπογραφικὸ φύλλο... Ἄλλοτε περισσότερα, ἄλλοτε ὀλιγώτερα.

— Μά... πῶς κατὰ τυπογραφικὸ φύλλο ; Πόσα δηλαδή ; μὲ ἑκατάλαβες ;

Ὁ Γδόβσκη τὸν κύτταξεν ἀναποφάσιστα.

— Κατὰ τυπογραφικὸ φύλλο, δηλαδή... γιὰ δεκάξιν σελίδες. Τὸ τυπογραφικὸ φύλλο κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς περιλαμβάνει ὡς 35,000 στοιχεῖα.

— Ἔτσι ! — ψιθύρισε μέσ' ἀπ' τὰ δόντια του ὁ Σιουγάγεφ — καὶ πόσα λοιπὸν παίρνετε γιὰ ἓνα τυπογραφικὸ φύλλο ;

— Περισσότερ' ἀπὸ ἑκατό, — ἀπάντησεν ὁ Γδόβσκη, χωρὶς ὅμως πράγματι νὰ παίρνῃ ἄνω ἀπὸ ἑξήντα ρούβλια.

‘Ο Σιουγάγεφ τὸν παρατήρησε μ’ ἐκπληξι :

— Δηλαδή, ἂν ἦνε ὁλόκληρο μυθιστόρημα,...

— 700 ρούβλια, 1000 !

— Τόσα μονάχα ; — ᾤφναξε μὲ ἐκπληξι ὁ Σιουγάγεφ, γιατί τέτοια ποσά δὲν ἦτανε γι’ αὐτὸν ποσά.

— Καὶ πῆτε μου, σὰς παρακαλῶ, βέβαια θὰ ὑπάρχουν ποὺ παίρνουν καὶ πειὸ πολλά, — ἐπρόσθεσεν ὁ Σιουγάγεφ.

— Μὰ βέβαια καὶ ὑπάρχουν. Πόσα ἀκόμα παίρνουν ! 200, 300, 500 ρούβλια τὸ τυπογραφικόν, ... πολλὰ χρήματα παίρνουν.

Ἄδειασε ἀμέσως χωρὶς νὰ πάρῃ τὴν ἀναπνοή του ἓνα ποτῆρι ροσόλι, πῆρε μιὰ ρουφιξιὰ καφέ καὶ γεμίζοντας ξανά τὸ ποτῆρι ἐπανάλαβε σχεπτικά :

— Πολλὰ χρήματα παίρνουν...

‘Ο Σιουγάγεφ ᾔγυρσε ἀπάνω στὴν καρέκλα του ἀπότομα, ἔτσι ποὺ σκουντήθηκε πίσω.

— Ἔτσι ! Λοιπὸν καὶ θὰ θέλατε νὰ παίρνατε 300 ρούβλια γιὰ τὸ τυπογραφικὸ φύλλο ; Τί λέτε ;

— Νὰ δὰ ἡ ὥρα ! εἶπε τραβῶντας βαθεῖα τὴν ἀναπνοή του ὁ Γδόβσκη. Τώρα μάλιστα ἔχω ἓνα μυθιστόρημα.

— Ἔχετε καὶ μυθιστόρημα ; ᾤφναξε μὲ χαρὰ ὁ Σιουγάγεφ.

‘Ο Γδόβσκη τοῦρριξε ἓνα ἐρωτηματικὸ βλέμμα καὶ ἐχαμογέλασε μὲ κᾶποια γλυκεῖα προαίσθησι.

— Τί δηλαδή ;

— Νὰ δηλαδή..., ὅτι ἐγὼ δηλαδή ὁ... Στέφανος Σιουγάγεφ σὰς... προτείνω μιὰ συμφωνία. Δόστε μου αὐτὸ τὸ μυθιστόρημα, καὶ ἐγὼ σὰς πληρώνω ἀπὸ 300 ρούβλια τὸ τυπογραφικὸ του. Πόσα τυπογραφικά εἶνε ;

‘Ο Γδόβσκη κοκκίνησε.

— Εὐχαρίστως ! Εἶνε δέκα τυπογραφικά. Καὶ... τί ; θὰ... τὸ ἐκδόσετε ;

— Ὅχι γι’ αὐτό ! Τὸ ἀγοράζω γιὰ τὸν ἑαυτό μου. Δηλαδή, νά..., σεῖς νὰ τὸ ἀρνηθῆτε καί... κ’ ἐγὼ νὰ γράψω ᾧπάνω στὸ μυθιστόρημα τὸ... δικό μου τὸ ὄνομα...

‘Ο Γδόβσκη μὲ μεγάλη ἐκπληξι ἔκρῳσε τὸ βλέμμα του στὸ πρόσωπο τοῦ Σιουγάγεφ, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀκουμπᾷ στὸ τραπέζι μὲ τεντωμένο λαιμὸ καὶ στήθος.

— Κι’ ὅχι αὐτὸ μόνο, ἀλλὰ κι’ ὅ,τι ἄλλο ἔχετε εἰς τὸ ἐξῆς νὰ γράψετε. Γράφετε, καὶ—εἰς ἐμένα, τὰ ἴσια. Ἐγὼ θὰ σὰς πληρώνω τακτικά 300 ρούβλια γιὰ κάθε τυπογραφικὸ καί... τελείωσε, θᾶνε πλέον δικό μου. Στὸ περιοδικὸ θὰ ὑπογράψω τὸ ὄνομά μου ἐγὼ ! Αὐτὸ θὰ κάμωμε, ἐάν ἦσθε σύμφωνος. Ἐπειτα... ἡ συμφωνία μας θὰ βασιτᾷ ὅσο ποῦ θὰ ζῆτε. Ποῦ εἶνε ὁ Γδόβσκη ; Γδόβσκη πειὰ δὲν θὰ ὑπάρχῃ. Θὰ ὑπάρχῃ στή θέσι του ὁ Σιουγάγεφ... Φίλε μου, ἐγὼ ἔχω χρήματα σίγουρα, ἐνῶ τὰ περιοδικὰ ἴσως καὶ θ’ ἀργοποροῦν νὰ πληρώνουν.

— Ναί, ἀργοποροῦν ! — εἶπε μηχανικά ὁ Γδόβσκη.

‘Ο κακόμοιρος ὁ Γδόβσκη ἀπόμεινε κυριολεκτικῶς ἀπολιθωμένος ἀπὸ τὴν πρότασι τοῦ συνομιλητῆ του καὶ δὲ μπορούσε νὰ καταλάβῃ ἀμέσως περὶ τίνος ἐπρόκειτο.

— Ἐγὼ, νά, τώρα μάλιστα τὰ βάζω κάτω ! Πάρετε τὸ συνάλλαγμα Χα-χα-χά, — γέλασε ἀπὸ εὐχαρίστησι ὁ Σιουγάγεφ ρίχνοντας ἀνήσυχο

βλέμμα στὴ μορφὴ τοῦ Γδόβσκη· Αἱ ; τί λέτε ; Τὰ θέλετε στὸ χέρι ; — καὶ τέντωσε μιὰ παλάμη πλατειὰ σὰν πιάτο.

— Νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθεια... δὲν σὰς καταλαβαίνω..., — ἔκανε ν' ἀρχίσῃ ὁ Γδόβσκη, ἀλλὰ τὸν διέκοψε ὁ Σιουγάγεφ.

— Τί δὲν καταλαβαίνετε ; "Ο,τι θὰ γράψετε δηλαδή, θὰ τὸ παίρνω γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου. Σὰν νὰ τὸ ἔγραψα δηλαδή ἐγώ. Θὰ γράφετε σεῖς, θὰ ὑπογράψω ἐγώ, θὰ τὸ τυπώνω, καὶ οἱ παράδες — ἐν τῇ παλάμῃ.

— Ἀπὸ 300 ρούβλια ;

— Ἀπὸ 300 !

— Καὶ ἐγὼ θὰ μπορῶ νὰ γράψω ἰδιαιτέρως ;

Ὁ Σιουγάγεφ κούνησε τὸ κεφάλι του :

— Καθόλου ! Ὁ Γδόβσκη δὲν θὰ ὑπάρχῃ· στὴ θέσι του θὰ εἶμαι ἐγώ, ὁ Σιουγάγεφ.

— Ἐγὼ δηλαδή μόνο γιὰ σὰς θὰ γράψω ;

Ὁ Σιουγάγεφ κούνησε τὸ κεφάλι του καταφατικῶς.

— Καὶ νὰ ἦνε καὶ μυστικό ! Μόνο οἱ δύο μας θὰ τὸ ξέρουμε.

— Μὰ βέβαια, αὐτὸ ἐννοεῖται, — εἶπε ὁ Γδόβσκη. Ἀλλὰ... τέτοια πρότασι...

Κρύος ἰδρώτας ἀνάβρυσε στὸ μέτωπο τοῦ Γδόβσκη. Τὰ 300 ρούβλια τὸν σκανδαλίζανε, ἀλλὰ καὶ ἓνα ἀόριστο συναίσθημα τὸν εἶχε κυριευμένο, ὅτι ἐδῶ μαγειρεῖται κατὶ ἀνήκουστο πρᾶμα.

300 ρούβλια ! Μὰ αὐτὸς ἐλεύθερα μπορεῖ νὰ γράψῃ 20 τυπογρ. φύλλα. Αὐτὰ κάνουν 6.000 τὸ χρόνο ! Μὰ πάλι τίποτα νὰ μὴν τυπώσῃ ὁ ἴδιος !... 300 ρούβλια, πάει νὰ πῇ, νά, αὐτὴ τῇ στιγμῇ 3,000 !...

— Καὶ οὔτε καὶ διήγημα θὰ μπορέσω νὰ τυπώσω ;

— Οὔτε γραμμὴ !

— Κι' ἂν ἦνε μὲ ψευδώνυμο ;

— Τίποτα ! "Ολα θὰ ἔχουνε τ' ὄνομά μου. Τελείωσε !

Ὁ Γδόβσκη χαμογέλασε πικρά.

— Κι' ἂν ὕστερα θέλω νὰ διαλύσω τὴ συμφωνία ;

— Δὲ γίνεται, — ἀποκρίθηκε ξηρὰ ὁ Σιουγάγεφ.

— Πῶς δὲ γίνεται ; Καὶ πῶς θὰ μπορεῖτε νὰ μ' ἐμποδίσετε ;!

— Νὰ πῶς. Ἄν ἦστε σύμφωνος καὶ θέλετε νὰ πάρετε αὐτὴ τὴ στιγμὴ γιὰ δέκα τυπογρ. φύλλα προκαταβολή (ὁ Γδόβσκη ταράχτηκε), τότε θὰ μοῦ γράψετε δύο γραμματάκια.

Ὁ Γδόβσκη ἐστέναξε βαθειά.

— Σὰν τί, δηλαδή, γραμματάκια ;

— Τὸ ἓνα θὰ λέγῃ ἔτσι : « Ἀξιότιμε κύριε Στέφανε Τροφίμοβιτς Σιουγάγεφ. Σὰς ζητῶ εἰλικρινῶς συγγνώμη γιατί σὲ μιὰ στιγμὴ παραφορᾶς διέδωκα ψέμματα, ὅτι δηθεν στά δικὰ μου ἔργα ὑπογράφετε τὸ ὄνομά σας. Ἀναγνωρίζοντας ὅλη τὴ βλάβη ποὺ μπορεῖ νὰ προξενηθῇ ἀπὸ μιὰ τέτοια συκοφαντία, σὰς ἐξουσιοδοτῶ νὰ δημοσιεύσετε τὸ γράμμα μου ». Αὐτό, — καὶ τὴν ὑπογραφή σας. Χα-χα-χά !

Γιὰ τὴν περίπτωσι δὲ ποὺ ὕστερα μετανοιοῦντας θὰ ἀποφασίζετε νὰ τυπώσετε κατὶ τι μὲ τὸ δικό σας ὄνομα, θὰ μοῦ γράψετε ἓνα τέτοιο : « Κύριε συντάκτη. Ἀπαντῶντας στὴν ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σιουγάγεφ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ ὁμολογήσω μὲ εἰλικρινῇ μετάνοια, πῶς ἐγὼ πράγματι ἔκαμα αὐτὴ τὴ λογοκλοπία, μολονότι χωρὶς νὰ τὸ θέλω. Ἐποφελήθηκα ἓνα

χειρόγραφο πού μου πούλησε κάποιος κύριος και τὸ ἐξέδωκα γιὰ δικό μου, χωρίς οὔτε στιγμή νὰ σκεφθῶ πῶς ἀνήκει στὸν κ. Σιουγάγεφ. Ἐλπίζω ὅτι ὁ ἀξιώτιμος μυθιστοριογράφος θὰ συγχωρήσῃ μὲ μεγαλοψυχία τὴν ἐλαφρότητά μου». Καὶ τὴν ὑπογραφή σας.

— Ὁ διάλογος νὰ πάρῃ ἂν καταλαβαίνω τίποτα, — ᾤθυρυσεν ἀνήσυχος ὁ Γδόβσκη.

Ὁ Σιουγάγεφ ἐγέλασε πλατειά.

Ἐμπορική δουλειὰ δηλαδή. Ξέρεις, ὅλα μποροῦν νὰ συμβοῦν. Ἐγώ, φίλε μου, τὰ υπελόγισα ὅλα μὲ τὸ ν καὶ μὲ τὸ σ. Πόσον καιρὸ τώρα αὐτὰ τὰ γράμματα τὰ σχεδίαζα. Καὶ τῶχα στὸ νοῦ μου πρὸ πολλοῦ, μόνο γύρευα τὸν κατάλληλο ἄνθρωπο... Αἱ λοιπόν, πῶς τὸ λές; Γίνεται;

Καὶ κουνήθηκε νευρικά στὸ κἀθισμά του. Ἀκολουθῆσε βαθειὰ σιωπή. Ὁ Γδόβσκη ἀνάπνεε γοργὰ καὶ νευρινά, ὁ δὲ Σιουγάγεφ ἐξακολουθοῦσε νάχῃ καρφωμένο τὸ βλέμμα του πάνω του.

— Σύμφωνοι, — ἀκούσθηκε μιὰ ἀσθενικὰ καὶ κουρασμένη φωνή.

Ὁ Σιουγάγεφ ἀνατινάχτηκε.

— Τώρα σὰς ἀγαπῶ! Δόστε μου τὸ χέρι! Ἐγὼ βέβαια δὲ θὰ σὰς ἀδικήσω! Ὁλόκληρο βουνὸ ἔπες ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ Γδόβσκη μόλις ξεστόμισε τὴν ἀποφασιστικὴ λέξι. Ἐρριξε χαρούμενος τὸ χέρι του μέσα στὴν παλάμη τοῦ Σιουγάγεφ, καὶ ἐγέλασε.

— Καὶ ἡ προκαταβολή;

Ἄν θέλετε, αὐτὴ τὴ στιγμή. Μόνον ὕστερ' ἀπ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι πρέπει χωρίς ἄλλο νὰ πιῶμε ἐν' ἀδερφικὸ ποτηράκι, γιατί ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θάμαστε πλέον μαζὺ σ' ὅλη μας τὴ ζωή! Χα-χα-χά!... Ἐ, γκαρσόν! — ᾤφναξε πιέζοντας τὸ κουμπὶ τοῦ κουδουνιοῦ. Δόσε μας ἀπὸ ἓνα κρύο! Πεταχτά!

Τὸ χλωμὸ φῶς τῆς αὐγῆς ἄρχισε νὰ περνᾷ τὶς κουρτίνες καὶ συνδυαμένο μὲ τὸ τεχνητὸ φῶς τοῦ σαλονιοῦ ἔδινε στὰ ἔπιπλα μιὰ θαμπή καὶ ἀόριστη ὄψιν. Ὁ Γδόβσκη μὲ τὸν Σιουγάγεφ κάθονται ἀκόμα μὲ τὴν ἐπήλεια τοῦ κρασιοῦ, ὁ δεύτερος κόκκινος, σὰν ἀστακὸς ἀπὸ εὐχαρίστησι, καὶ ὁ πρῶτος χλωμὸς καὶ κουρασμένος.

Ὁ Σιουγάγεφ μεθυσμένος ἔλεγε μὲ ξεχειλισμένη εὐλικρίνεια:

— Ἐγώ, πού λές, ἀπὸ παιδὶ ἔσπαζα τὸ κεφάλι μου γι' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, ἀλλὰ δὲν εὗρισκα ἄνθρωπο νὰ τὰ καταφέρω... προσπαθοῦσα σὰ σκυλί. Μὰ θὰ γείνω καὶ ἐγὼ μιὰ φορὰ συγγραφεὺς, νὰ πάρῃ ὁ διάλογος, ἔλεγα. Καὶ τὸ ἀποφάσισα. Γιὰ πέ μου, τί δὲ μπορεῖ νὰ κάνῃ ὁ Σιουγάγεφ, ἔ; Δέκα χιλιάδες θές; Κολοκῦθια! Θές πενήντα, ἑκατό, ἑκατομμύριο; Χα-χα-χά!... Τώρα ὁ Σιουγάγεφ—συγγραφεὺς! Αὐτὸ εἶνε σπουδαῖο!... Καὶ τὰ γραμματάκια; θὰ μοῦ τὰ γράψῃς, ἔ; Βέβαια!

Ὁ Γδόβσκη αἰσθάνονταν σὲ μερικὲς στιγμὲς ὅτι μιὰ κόρη πού πουλᾷ τὴν τιμὴ της, μόνο δ' ὁ λογισμὸς ὅτι αὐριο θάχῃ στὴν τσέπη τρεῖς χιλιάδες, τοῦπνεγε τὴ στιγμιαία ταραχή, ὁ δὲ Σιουγάγεφ ἐξακολουθοῦσε:

— Ἐγὼ ἀμέσως σὲ ᾤμαδεψα. Παρακολουθοῦσα κάθε ἀρχάριο συγγραφέα. Βέβαια! Τὸ βλέπω, σὲ δημοσιεύουνε στίς ἐφημερίδες, κάνουν λόγο γιὰ σένα στίς ἐιδήσεις... Αἱ! εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. Χα-χα-χά! Πρὶν νὰ προφτάσῃς ν' ἀνοίξῃς τὰ μάτια σου, καλὸ εἶνε νὰ σὲ προλάβωμε!... Ἐλα νὰ φιληθοῦμε!

Καὶ φιληθῆκανε.

Ὁ Γδόβσκη εἶχε κλίση φυσική στὴ λογοτεχνία· ἦτανε γεννημένος γιὰ τὸ φιλολογικὸ στάδιο. Πολλὲς φορὲς διωρίσθηκε σὲ κυβερνητικὲς καὶ ιδιωτικὲς ὑπηρεσίες, ἀλλὰ δὲ μπόρεσε νὰ κἀνὴ πουθενά. Ἐνα διήγημά του ἅμα δημοσιεύτηκε σ' ἓνα ἀπὸ τὰ περιοδικά, τοῦ ὥρισε μιὰ γιὰ πάντα τὸ μέλλον του.

Μορφωμένος ὅπως ἦτανε, μὲ πνεῦμα παρατηρητικὸ καὶ ψυχὴ ποιητικὴ, τολμηρὸς στὶς ιδέες, ἀπὸ τὸ δεῦτερο χρόνον ποὺ ἄρχισε νὰ δημοσιεύῃ ἐπροκάλεσε τὴν προσοχὴ τῶν ἐκδοτῶν καὶ τῶν ἀρχισυντακτῶν, ποὺ θεωροῦνται οἱ πρῶτοι ἐκτιμῆται καὶ κριταὶ τῆς λογοτεχνίας.

Ὅπως δὲ καὶ οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συγγραφεῖς τῆς νεώτερης νοστορίας, ἔτσι καὶ ὁ Γδόβσκη εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἔργων του ἀπέβλεπε μᾶλλον τιμητικά, καὶ γι' αὐτὸ, ὅταν τὴν ἄλλη μέρα ξύπνησε καὶ εἶδε στὶς τσέπες του 3.000 ρούβλια μὲ τὴν ὑπογραφή τοῦ Σιουγάγεφ, ἐγέλασε μὲ τὴν καρδιά του καὶ μέσα στὴν καλοκάγαθία του τὸν ἐξακρατήριον ἀνόητο. Γι' αὐτὸ καὶ τοῦ φάνηκε μᾶλλον διασκεδαστικὴ ἢ ἀσχολία του ν' ἀποτελειώσῃ τὰ γράμματα.

Καὶ γιὰτί τάχα νὰ χωρισθῇ ἀπ' αὐτόν ; — συλλογίζονταν· «τέτοιος ἐκδότης, νὰ σοῦ πῶ, δὲ βρίσκεται εὐκόλῃ... Μὰ ἡ δόξα ; »...

«Τυχαῖος εἶνε ὁ καπνὸς τῆς,
ἀσύλληπτος σιὰ ! »...

ἀπήγγειλε μὲ καγχασμό. «Ὅλοι τώρα θὰ τρομάζουν, νὰ πάρῃ ὁ διάολος !...» Ἀλλὰ γιὰ τὸ μυθιστόρημα, — οὔτε λέξι.

Πῆρε ὕστερα τὸ χειρόγραφο καὶ τὰ γράμματα καὶ πῆγε στὴν τράπεζα καὶ ὕστερα στοῦ Σιουγάγεφ.

Γ'.

Γιὰ τὸν Γδόβσκη, ποὺ ποτὲ ὡς τώρα δὲν εἶδε στὴν τσέπη του τόσες ἑκατοστάρες, ὅσα ἦταν τὰ δάχτυλα καὶ τῶν δυὸ του χειρῶν, ἢ τρεῖς χιλιάδες ἦτανε μιὰ ὁλόκληρη περιουσία. Τὴν ἴδια μέρα ἀφῆκε τὴν παλιὰ του κάμαρη, ἐνοίκιασε μιὰ ἰδιαίτερη κατοικία, ῥουβάλησε τὰ φτωχικά του ἐπιπλα καὶ ἀγόρασε μιὰ πολυτελὴ ἐπίπλωσι. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ γύριζε στὰ καταστήματα. Ἀνέβαιναν καὶ κατέβαιναν οἱ ἐργάτες, ἐπηγαινοῦρχονταν οἱ χαμάλδες, ὅσπου τὰ τακτοποίησεν ὅλα.

Καὶ ἐπειδὴ κάθε εὐμάρεια δὲν ἔχει καμμιάν ἀξία ἂν κανεὶς δὲν τὴν καυχῇ μὲροσὰ τοὺς ἄλλους καὶ ἂν δὲν ὑπάρξῃ κανένας ποὺ νὰ τὴ ζουλέψῃ, ὁ Γδόβσκη ἀποφάσισε νὰ διοργανώσῃ ἓνα μικρὸ δεῖπνον.

Ἀπάνω σὲ ἀκριβὸ χαρτὶ καὶ μέσα σὲ μικροσκοπικοὺς φακέλλους ἔστειλε προσκλητήρια σὲ ἑξ ἀπὸ τοὺς γνωρίμους του, καὶ τὸ βράδυ ἐδοκίμαζε τὴν ἀπόλαυσι τῆς εἰλικρινοῦς ἐκπληξῆς.

Ὁ φίλος του Μουρξίλωφ, ἐνθουσιώδης ποιητής, ἦρθε πρῶτος, καὶ σταμάτησε σαστισμένος στὸ κατῶφλι τοῦ σαλονιοῦ.

— Ἄ, Πετράκη ! Ἐφώνηξε καταχαρούμενος ὁ Γδόβσκη. Εἶσαι ὁ πρῶτος ! Μπράβο σου !

Καὶ τὸν φιλοῦσε μὲ περιπάθεια, ἐνῶ ὁ Μουρξίλωφ δὲν μποροῦσε ἀκόμα νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὸ θανάσμο !

— «Ω διάολε!— εἶπεν ἐπὶ τέλους. Τί συμβαίνει ἐδῶ ; !

— Στάσου ἀκόμα! δὲν εἶδες ὅλο τὸ σπίτι !

Τὴ στιγμή ἐκείνῃ ἀκριβῶς ἔφθαναν ὁ Τσουλκῶφ καὶ ὁ Τοπορὴν, δύο ἀρχάριοι συγγραφεῖς· κατόπι ἀπ' αὐτοὺς ἀνέβαιναν ὁ ἔξυπνος ἐπιφυλλι-
δογράφος καὶ θεατρικὸς κριτικὸς Πούπκην καὶ δύο ἄλλοι νέοι συγγρα-
φεῖς.

«Υστερ' ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμιαία ἐκπληξί ὅλοι ρωτοῦσαν τὸν Γδόβσκη :

— Μὰ τί τρέχει; Μήπως πουλήσατε τὸ μυθιστόρημα;

— «Οχι,— εἶπε γελῶντας· ἐπῆρα κληρονομιά! Πάμε νὰ σᾶς δείξω
τὰ κατακτήσεις μου!

Καὶ μεθυσμένος ἀπὸ τὸ θρίαμβό του ὠδηγοῦσε τοὺς ξένους τοῦ ἀπὸ
δωμάτιο σὲ δωμάτιο καὶ προκαλοῦσε τὴν προσοχή τους στὸ κάθε τί.

Ἡ βραδυὰ πέρασε μὲ μεγάλη ζωηρότητα καὶ εὐθυμία. Μπροστὰ σ' ἓνα λαμπρὸ δειπνο καὶ μέσα στοὺς ἀτμοὺς τῆς ἀφθονῆς σαιμπάνιας ἡ ζωη-
ρότης ἀνέβαινε μὲ ἀπίστευτη ταχύτητα στὴ διαπασῶν. Ἐννοεῖται πὼς τὸ
κέντρο τῆς γενικῆς προσοχῆς ἦταν ὁ νοικοκύρης καὶ ἡ ξαφνικὴ του εὐτυ-
χία, ὁ καθένας δὲ προσπαθοῦσε νὰ τσυνγκρίσῃ τὸ ποτήρι του μὲ τὸ δικό
του περὶ δυνατὰ καὶ νὰ τοῦ λέγῃ εὐχές.

Ὁ Γδόβσκη κατασυγκινημένος ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴ διάχυσι ἐξακολου-
θοῦσε νὰ λέγῃ :

— Ἐγώ, νὰ σᾶς πῶ, γιὰ κάμποσο καιρὸ θὰ παύσω νὰ δημοσιεύω,
γιατί θὰ καταγίνωμαι σ' ἓνα μεγάλο μυθιστόρημα. Θὰ παραστήσω, ὅπως ὁ
Τολστόη στὸ δικό του «Πόλεμος καὶ Εἰρήνη», ὅλη τὴ σύγχρονη κοινωνία
μας στὰ τελευταῖα τριάντα χρόνια. Ἔσπασα τὸ κεφάλι μου νὰ καταστρώσω
τὸ σχέδιό του, ἀλλὰ δὲ μοῦ λέτε, μυθιστόρημα 30—50 τυπογρ. φύλλων
ποῖός εἰν' ἐκεῖνος ποὺ τὸ ἀποφασίζει σήμερα εὐκολα;

— Ψέμματα λές,— ἀφῆκε μιὰ φωνάρα μέσα στὴν παραξάλη τοῦ μεθυ-
σιοῦ τοῦ ὁ Μουρζίλωφ. Κάνε τώρα τὰ κόλλυβα αὐτοῦ τοῦ νέου σου μυθι-
στορήματος! Τώρα ποὺ πλούτισες δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ τεμπελιάσῃς. Ἐγὼ
σὲ ξέρω!

— Κι' ἀπὸ ποῦ τὸ κατάλαβες σύ! — τὸν διέκοψεν ὁ Τσουλκῶφ,
μικρὸς καὶ μελαγχρινὸς μὲ μικρὰ εὐκίνητα μάτια. Ὁ Τιμόθεος, δόξα
τῷ Θεῷ, εἶνε δύναμις!—ἐφώναξε κάμνοντας μιὰ συμβολικὴ χειρονομία μὲ τὸ
γρόθο του. Τὸ τάλαντόν, φίλε μου, δὲ χάνεται ἔτσι εὐκολα, θὰ ξῇ γιὰ
πάντα! Γιὰ τὸ μυθιστόρημα τοῦ Γδόβσκη, ζήτω!

— Αὐτὸ ναί, ἂν μένῃ πιστὸς στὶς εὐγενεῖς παραδόσεις καὶ δὲ μετα-
μορφωθῇ σὲ παχύσαρκο ἄσπτό!—εἶπεν ὁ Τοπορὴν.

Ὁ Τοπορὴν ἦταν λαϊκὸς συγγραφεὺς· στὶς γραμμές του ἔχυνε πάντα
δάκρυα γιὰ τὰ δίκαια τοῦ λαοῦ σὰν γνήσιος σοσιαλιστής, καὶ ἦταν πάντα
σκυθρωπὸς γιατί δὲν ἐξεπληρῶνοντο ἡ ὑπερβολικὴς του ἀπαιτήσεις.

— Συγγραφεὺς μὲ γεμάτο τὸ στομάχι..., αὐτὸ βέβαια δὲν ἔχει καμμιά
σχέσι μὲ τὸν κύριο Τοπορὴν,—παράτηρε μὲ εἰρωνεία ὁ Πούπκην.

— Ὅπως βέβαια καὶ ὁ στενογράφος τῶν ἐφημερίδων!—ἀπήντησε μὲ
ζωηρότητα ὁ Τοπορὴν.

— Μὴ φοβᾶσαι καὶ δὲ θὰ φανῇ προδότης!—ἐφώναξεν ἀνασηκωνό-
μενος ὁ Τσουλκῶφ.

— Δὲ θὰ φανῶ προδότης!—εἶπε μὲ θερμὴ ἔξαψι ὁ Γδόβσκη.

— Μπράβο!—εἶπε θριαμβευτικὰ ὁ Τσουλκῶφ.

— Τιμοθέακι, φίλε μου, έλα νά σέ φιλήσω, έτραύλισεν αισθηματικά ό Μουρζίλωφ, και έσκυψε στο μάγουλο του Γδόβσκη.

— Περίεργο πράμα! — εΐπε σκεπτικά ό Πούπκην.

— Αυτός ποτέ δέ μās έκανε λόγο για κληρονομίες.

— Τό συγγενολόγι των ευπατριδών εΐνε, πατέρα μου, άμέτρητο! — εΐπε κάποιος από τους προσκεκλημένους.

— Τί τά θές, φίλε μου, αυτός θά παχύνη σά χοίρος και θά δήτε ότι θ' άρχίση νά μās περιφρονῇ, έμās τους τίμιους εργάτας, — σκυθρωπά παραπονέθηκε ό Τοπορήν.

Ήλλ' ό Τσουλκώφ έσπευσε νά διαμαρτυρηθῇ:

— Καθόλου, παιδί μου! Αυτός εΐνε πνεύμα! Αυτόν τά χρήματα δέν τόν διαφθείρουν! Θά δῆς!

Ό Μουρζίλωφ προχωρούσε κλονιζόμενος και τραγουδώντας ένα άγριο τραγούδι πού τό συνάδευε μέ έξωφρενικές χειρονομίες.

Ό Γδόβσκη έμεινε περισσότερο άπ' όλους ευχαριστημένος από την έσπερίδα.

«Τώρα θά δώση και θά πάρη» — συλλογίζονταν, και τό πρωΐ τράβηξε στού Σιουγάγεφ.

Ό Σιουγάγεφ τόν υποδέχθηκε μέ άνοιχτή άγκαλιά και του φώναξε γεμάτος χαρά:

— Τά διώρθωσα μέ τό μυθιστόρημα! Δεκτό στη «Ζωντανή Σκéné»! Τί λαμπρός άνθρωπος αυτός ό άρχισυντάκτης! Θαυμάσιος δημοσιογράφος! «Προφανώς, μου λέγει, έχετε τάλαντον». Χα-χα-χά!

Και άστραφτε στο πρόσωπό του ή χαρά, τό δέ πλατύ γέλοιο του παραμόρφωνε τή μορφή του.

— Σ' ευχαριστώ, ψυχή μου! — έπρόσθεσε πλέοντας σέ αισθηματικότητας και σφίγγοντας τά χέρια του Γδόβσκη. Κάτσε λοιπόν! Έφερες τίποτε καινουργιούτσικο;

— Μά και πότε μπορούσα νά προφτάσω! Έγώ μόλις τώρα έτακτοποιήθηκα. Νά, για κύτταξέ με! Χθές ήρθαν στο σπίτι μου φίλοι...

Ό Σιουγάγεφ κουνούσε τό κεφάλι του και γελοΰσαν και τ' αυτιά του μέ την ιδέα ότι θά δῇ τό όνομά του δημοσιευμένο κάτω από τό μυθιστόρημα.

— Κανείς δέ με πιστεύει! Μά τό Θεό! Τώλεγα προχθές στο Χρηματιστήριο, τώλεγα στον Τσουργέφ, τώλεγα στον Άνόχωφ... Αυτοί γελοΰσαν! Καλά, θά ιδούν. Χα-χα-χά!

Και τώρριξε πάλι στα γέλοια.

Δέν του άρεσε του Γδόβσκη αυτή ή χαρά του και του εΐπε ξερά-ξερά:

— Έγώ κυρίως ήρθα νά συνεννοηθοΰμε πώς και πού πρέπει νά βλεπόμαστε.

— Πουθενά, — εΐπε άπλως ό Σιουγάγεφ. Έγραψες; φέρε το. Όλο κι' όλο. Άν θές για έπίσκεψη, έτσι άπλως, όρίστε. Έγώ σκοπεύω ίσα-ίσα νά όρίσω ζούρ-φίξ.

— Λοιπόν, πάει καλά, εΐπε ό Γδόβσκη, και έφυγε στο σπίτι του.

Ή εΐδησι ότι τό μυθιστόρημα έγινε δεκτό ήτανε γι' αυτόν και ευχάριστη και δυσάρεστη. Άπό τό ένα μέρος έκολακεύθηκε για την κρίσι του άρχισυντάκτου· έχαιρε, γιατί ό Σιουγάγεφ θά τόν κύτταζε μέ περισσότερο σεβασμό· από τό άλλο όμως μέρος τόν έπλήγωνε ή σκéné ότι στο ιδικό του μυθιστόρημα θά φιγουράρη υπογραφή ξένη.

Δὲν ἤθελε ὁμως νὰ ἐμβαθύνῃ καὶ πολὺ στὰ αἰσθήματά του.
"Ἐγείνεν ὅ,τι ἔγεινεν!

Δ'.

Μετά μιὰ βδομάδα ἦρθε ὁ Τσουλκῶφ στοῦ Γδόβσκη καὶ μὲ ἀφελῆ καλοκάγαθία ἐφώνησε ἀπὸ τὴν πόρτα:

— "Ἄν σκοπεύετε, κύριε Τιμόθεε, νὰ βγῆτε, ὦρα σας καλή! Μὴ στενοχωρηθῆτε, παρακαλῶ, ἦρθα μόνο γιὰ μιὰ στιγμή.

Ὁ Τσουλκῶφ πάντα αὐτὴ τὴ φράσι εἶχε στὸ στόμα του ὅταν ἐπεσκέπτονταν φίλους του, ποὺ δὲν εἶχαν ἐπίσημο δεῖπνο.

— "Ορίστε, παρακαλῶ! Ἐγὼ ἀπόψε θὰ εἶμαι σπíti ὅλο τὸ βράδυ,— ἀποκρίθηκε ὁ Γδόβσκη καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ του: «Χωρὶς ἄλλο νέα θᾶχουμε». Γιατὶ ὁ Τσουλκῶφ ἐθεωροῦνταν ἀπὸ ὅλους κομιστὴς νέων. Ἄπ' αὐτόν οἱ συγγραφεῖς ἐμάθαιναν ποιὸς κρύβεται μὲ τὸ δεῖνα ψευδώνυμο, ποιὸς πόσα ἐπῆρε γιὰ τὸ τυπογραφικὸ φύλλο, ποιὸς ἔγραψε, ποῦ τὸ πούλησε καὶ πόση προκαταβολὴ πήρε. Ἦτανε δηλαδὴ ἓνας ἀπ' ἐκείνους ποὺ ὅλοι μὲ ἀφέλεια μὲν ἐπικρίνουν, ἀλλὰ καὶ ποὺ δέχονται μὲ εὐχαρίστησι νὰ τὸν ἀκούῃ.

— Καθῆστε,—εἶπεν ὁ Γδόβσκη. Ἀγαπάτε τσάϊ;

— "Ἄν εἶνε μὲ κονιάκ...

— Χωρὶς ἄλλο!...

Ὁ Γδόβσκη ἐπῆσε τὸ κουδοῦνι καὶ ἔδωσε διαταγὴν σὲ μιὰ ὁμορφουτσικὴ ὑπηρέτρια.

— Νοστιμούλα, βλέπω!—εἶπε γελῶντας ὁ Τσουλκῶφ καὶ κλείοντας τὸ ἔνα μάτι.

Ἐπῆγαν εἰς τὸ γραφεῖο. Ὁ Γδόβσκη ἐκάθησεν ἐπάνω σὲ ἓνα σοφά, ὁ δὲ Τσουλκῶφ ξαπλώθηκε σ' ἓνα μακρὸν κάθισμα τεντόνοντας τὰ ξερά του πόδια καὶ καπνίζοντας ἓνα πελώριο ποῦρο. Ροφθοῦσαν τὸ τσάϊ καὶ στὴν ἀρχὴ ἔλεγαν κοινοτοπίες:

— Γράφετε;—ῥώτησεν ὁ Τσουλκῶφ.

— "Οχι ἀκόμα. Σκέπτομαι.

— Γράφετε, γραφετε* ἀλλοιῶτικα θὰ φανῇ πὼς ἔχει δίκηο ὁ Τοπορήν.

— Καὶ τί ἔλεγε ὁ Τοπορήν;

— "Οτι δηλαδὴ θὰ γίνετε τεμπέλης καὶ θὰ καπταντήσετε ἓνας ἀπλοῦς ἀστός. Ἐγὼ ὁμως, ξέρετε, γιὰ σᾶς... Τὸ τάλαντον δὲν ἀφίνει τὸν ἄνθρωπον νὰ κοιμᾶται.

«Αὐτοί, καθὼς καταλαβαίνω,—εἶπε μέσα του ὁ Γδόβσκη,— θὰ μοῦψαλαν τὸν ἀναβαλλόμενον».

— Ἐχομε κανένα νέο;

Ὁ Τσουλκῶφ ἠλεκτρίσθηκε.

— Ξέρετε, αὐτὸν τὸν τελευταῖο μῆνα, ἀφ' οὔτου δὲ φανήκατε στὴ δημοσιογραφία, μαζεuthήκανε κάμποσα νέα...

Ζωήρεψε, τὰ μικρά του μάτια σπινθηρίσανε, καὶ ἄρχισε νὰ λέγῃ:

Ὁ ἐκδότης τῆς «Δύσεως» διεφώνησε μὲ τὸν ἀρχισυντάκτη. Τώρα ἀλληλοῦβρίζονται τρομερά! Ὅλα τὰ μυστικά βγῆκαν στὴ μέση. Εἶνε νὰ γελάς. Ὁ Σβιστούλνιχ ἐμάλωσε μὲ τὴ γυναικὰ του... Μάλιστα! Καὶ ἓνα ἄλλο ἀκόμα. Νέο τάλαντο! Καὶ ποιὸς, νομίζετε;

— Ποιὸς;

— Ποτέ δὲ θὰ τὸ μαντεύσετε! Ἰσα-ἴσα γιὰ πείσμα τοῦ Τοπορὴν... Ὁ Σιουγάγεφ, ὁ ἑκατομμυριοῦχος! Αὐτός, ξέρετε, κάνει διάφορες ἐπιχειρήσεις... Μεταλλεῖα, σιδηροδρόμους... Καὶ γράφει κι' ὅλας. Ὁ Στεπάνωφ τοῦ πήρε ἓνα μυθιστόρημα: «Δράμα σ'τὴν ἔρημο», καὶ πάει νὰ τὰ χάσῃ. Τὸ δημοσιεύει στὰ τελευταῖα φύλλα.

Ὁ Γδόβσκη ἔχαμωγέλασε μὲ αὐταρέσκεια. Εἶτε μὲ τὸ δικό του, εἶτε μὲ ξένο ὄνομα δημοσιεύεται,—ἀδιάφορο! Τὸ βέβαιο εἶνε, ὅτι ἐπαινοῦν δικό του ἔργο. Πάει νὰ πῇ, αὐτὸς εἶνε πράγματι τάλαντον!

— Καὶ τί λέγει ὁ Στεπάνωφ;

— Αὐτὸς εἶνε κατενθουσιασμένος. Ἦμουν χαθὲς στὸ γραφεῖό του. «Ἀρμονία—ἔλεγε—, θαυμάσια γλῶσσα, ἔπειτα δέ, πρωτοτυπία τοῦ ἔργο! Συναρπαστικό!» Γιὰ τὸ Σιουγάγεφ δὲ λέγουν, πὼς ἂν τὸν δῇς, σοῦ φαίνεται σωστὸ κούτσουρο· οὔτε κἂν νὰ μιλήσῃ μάλιστα δὲ ξέρει. Ἐδῶ σὲ θέλω!

Ὁ Τσουλκῶφ ἀφῆκε ἓνα σύνεφο καπνοῦ καὶ ἐπρόσθεσε σκωπτικά:

— Νά σου τὸ λοιπόν, καὶ ἑκατομμύρια καὶ τάλαντον! Ὅ,τι μποροῦσε νὰ φθονήσῃ κανεὶς...

Ἦπτε τὸ τσάι του καὶ γιὰ τελευταῖο νέο ἐπρόσθεσε:

— Παντρεύομαι! Σᾶς προσκαλῶ στὸ γάμο.

Ὅταν ἔφυγε, ὁ Γδόβσκη ἦταν εὐθυμος. Οἱ ἔπαινοι τοῦ Στεπάνωφ, αὐτοῦ τοῦ παλχοῦ λογογράφου, ἦταν γι' αὐτὸν κολακευτικοί, ἀφοῦ μάλιστα δὲ λεχθήκανε ἀτομικῶς γι' αὐτόν. Ἠθέλησε νὰ μοιράσῃ τὴ χαρὰ του μὲ τὸν Σιουγάγεφ. Ἐντύθηκε, μολονότι δὲ ἦτανε περασμένη ἡ ὥρα, πῆγε στὸ σπίτι του.

Ὁ Σιουγάγεφ μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ θέατρο.

— Ἐ, Τιμοθεάκι,—τοῦ εἶπε φιλικά· πάμε νὰ δειπνήσωμε;

— Πάμε.

Καὶ ἐπῆγαν εἰς τοῦ Κοντάν.

Καὶ μέσα στὸ ἄπλετο φῶς τοῦ σαλονιοῦ, μέσα στοὺς ἤχους μιᾶς ρομαντικῆς ὀρχήστρας, ὁ Γδόβσκη τοῦ διηγήθηκε ὅ,τι τοῦ εἶχε πῇ ὁ Τσουλκῶφ, ὁ δὲ Σιουγάγεφ κυριεύθηκε ἀπὸ ἀνέκφραστο ἐνθουσιασμό.

— Ἰσως γράφουν καὶ στίς ἐφημερίδες,—εἶπε.

Ὁ Γδόβσκη χαμωγέλασε.

— Δὲν πιστεύω! Θὰ περάσῃ ἀκόμα πολὺς καιρὸς. Γιὰ τὸ περιοδικὸ αὐτὸ οὔτε παρουσιάζονται κἂν οἱ κριτικοί. Περίμενε σὲ λιγάκι νὰ ἐκδώσῃς ἰδιαιτέρο βιβλίο, καὶ τότε θὰ μῆς καὶ σὲ μεγάλο περιοδικό. Τότε—θὰ ἔλθουν καὶ οἱ κριτικοί. Θὰ γράφουν ἄρθρα, θὰ γράφουν κριτικὲς, καὶ τότε—νά καὶ τὸ ὄνομα!

Ὁ Σιουγάγεφ ἄκουε μὲ κλεισμένα τὰ μάτια, μὲ τὸ πλατύ του δὲ πρόσωπο, τὰ κόκκινα μουστάκια του καὶ τὰ φουσκωμένα μάγουλά του ἔμοιαζε παλαιὰ γάτα ἀπὸ ἡμέρας ποῦ βλέπει κανεὶς ξαπλωμένες σὲ βιτρίνες μερικῶν καταστημάτων.

— Θὰ σὲ χρυσώσω, Τιμοθεάκι!—εἶπε γεμάτος αἴσθημα.

Ὁ Γδόβσκη ἀμέσως θυμήθηκε.

— Ἦθελα γιὰ τὴν ὥρα νὰ σοῦ ζητοῦσα 500 ρούβλια.

— Στάς διαταγὰς σου! Τὰ θέλεις τώρα;

Καὶ βγάζοντας τὸ πορτοφόλι του τοῦδωκε 200.

— Τὰ ἄλλα αὔριο. Πέρασε ἀπὸ τὸ γραφεῖο.

Ὅταν ὁ Γδόβσκη γύρισε στὸ σπίτι του, τοῦ ἦλθαν ὅλες ἡ βραδυνὲς

έντυπώσεις και έπεσε σέ μελαγχολία. Ή αίσχροκέρδεια του παρουσιάστηκε όλόγυμνη και αισθάνθηκε πόνο στη ψυχή. Όλα λοιπόν όσα υπέφερε και για όσα έπασχε, θα χρησιμέψουν για ύλικό των ελαίνων για τόν Σιουγάγεφ! Και αυτός, ένα παχύδερμο γουρούνη, θα δέχεται αυτούς τους έπαινους, οι όποιοι κατά δίκαιο λόγο άνήκουν μόνο σ' αυτόν, τόν Γδόβσκη!

Ήλλά αυτό εΐνε καθαρό πούλημα των πρωτοτοκίων για ένα πιάτο φακή!...

Και στρυφογύριζε πάνω στο μαλακό του κρεβάτι πνιγμένος σέ άνέκφραστη άγωνία. Στη φαντασία του παρουσιάζονταν συγκεχυμένες εικόνες. Και σκέπτονταν. Στην ταραγμένη ψυχή του εφούσκωνε μιá τρομερή κρίσις. Ύστερα από μιá ώρα ήσυχος ό Γδόβσκη αποφάσισε: «Αύριο θα άρχίσω νά γράφω. Θα γράψω για τόν έαυτό μου' δέν μπορώ νά μη γράψω. Από αύριο θα άρχίσω».

Και κοιμήθηκε.

Ε΄.

Ό Γδόβσκη έγραψε και πούλησε στόν Σιουγάγεφ άκόμα δυό διηγήματα, τά όποια δημοσιευθήκανε τó μόν ένα στού Στεπάνωφ, τó δέ άλλο στην «Αύγή». Ό Σιουγάγεφ πολύ εύκολα μπορούσε νά δημοσιεύη τά έργα του' νά μιá περίπτωσι πού κοντά στο τάλαντο έκαναν τó θάμά τους και τά έκατομύρια. Γιατί οι έκδόται από ύστερολογισμό για την ύποστήριξι ενός τέτοιου συνεργάτου άν τυχόν τó περιοδικό πάθαινε καμμιá ξαφνική κρίσι, και τά λαμπρά του άλλως τε έργα εύχαρίστως δημοσίευαν, και δέν στενοχωρούνταν στην πληρωμή των δημοσιευομένων.

Ό Σιουγάγεφ θριαμβευε. Όταν στίς μεγάλες σελίδες του περιοδικού είδε τυπωμένο τó μυθιστόρημα και από κάτω την ύπογραφή «Σ. Σιουγάγεφ», έτρεξεν άμέσως στού Γδόβσκη και σάν μπόμπα ώρμησε στο γραφείο του.

Με κατέλλο από γούνα πολύτιμη και με περιλαίμιο γύρω στο λαιμό για τó κρύο, στάθηκε όπως ήταν στη μέση του γραφείου και κουνώντας θριαμβευτικά τó φυλλάδιο του περιοδικού φώναζε καταχαρούμενος:

— Τυπώθηκε! Και τó όνομά μου από κάτω! Τώρα τετέλεσται! Έγώ,—συγγραφέύς! Τί χαρά, έ Τιμοθεάκι; Ός στο νέο έτος καθ' έβδομάδα συνέχεια και στο ξόφυλλο, και μέσα, και στίς ειδήσεις! Όλο: «Στέφανος Σιουγάγεφ!» Αγκάλιασε με!

Και άγκάλιασε τόν Γδόβσκη τόσο δυνατά, ώστε λίγο έλειψε νά του σπάση τά πλευρά του.

Ό Γδόβσκη πήρε τó περιοδικό και άρχισε νά φυλλομετρῶ τó μυθιστόρημά του με άνέκφραστη θλίψη. Του ήρθαν στο νού όλες ή έντυπώσεις και όσα δοκίμασε για νά τó γράψη. Όρμητική έμπνευσι, συγκίνησι δυνατή και μιá ήρεμη χαρά. Του άρεσε αυτό τó έργο, και νά το τυπωμένο, αλλά—κρίμα!—όχι με τó δικό του τó όνομα, αλλά με τó όνομα κάποιου Σιουγάγεφ!... Και δέν ήταν τόσο φιλικό τó βλέμμα πού έρριξε στόν Σιουγάγεφ, την ώρα πού αυτός βηματίζε με πελώρια από χαρά βήματα, πελώριος, σάν έλέφας μέσα στο κλουβί, και φώναζε:

— Τώρα πλέον ό Τσουγγέγεφ θα πιστέψη, και ό Άνόχωφ... Με λίγα

λόγια, πόσο χαίρω, καίμενε Τιμόθεε, δὲ μπορῶ νὰ σοῦ τὸ παραστήσω. "Ετσι μοῦρχεται νὰ τοὺς ἀγκαλιάσω ὅλους καὶ νὰ τοὺς φιλήσω ! Σὲ βεβαιῶ ! "Επροσκάλεσα τὸν Στεπάνωφ νὰ γευματίσωμε. Τοῦ λέγω : θὰ σοῦχω ἕνα ψητὸ γουρουνάκι, ἕνα ζωντανὸ μερτζάνι καὶ φράουλες ! Δὲν παραδέχτηκε ὁ γεροντάκος· εἰ δὲ μή, μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲ θὰ τὰ λυπούμουν ! Μὰ τὸ Θεό ! Πῶς μὲ συνεχαίρουνταν ὅλοι, πῶς μ' ἐπαινοῦσαν !...

Καὶ μ' ἕνα μορφασμὸ σουφρόνοντας τὰ μάτια του κύτταξε τὸν Γδόβσκη καὶ κινῶντας ἐπιπληκτικὰ τὸ δαχτύλι του,

— Θὰ μὲ φθονήσης ! — εἶπε.

Ὁ Γδόβσκη δαιμονίστηκε.

— Ποιόν ; ! "Εγὼ ξέρω ὅ,τι ξέρω, καὶ τὰ ἄλλα — στὸ διάολο !

— Μὰ κύτταξε, νὰ ζήσης, Τιμοθεάκι, — εἶπε τρυφερὰ ὁ Σιουγάγεφ —, ... ὅ,τι ξέρεις ξέρε το· θὰ τὸ φυλάγῃς ὁμῶς μυστικῶς, ἔ ; Καὶ ἔπειτα, τὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησι τὴν ἔχω ἀγορασμένη μὲ τὰ χρήματά μου !

— Κατολαβαίνω ! — ἀπήντησε ξηρὰ ὁ Γδόβσκη, καὶ τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη τοῦ ἦρθε ν' ἀρπάξῃ μιὰ αὐτὸν τὸν αὐθάδη Σιουγάγεφ καὶ νὰ τὸν πετάξῃ ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα. Συνεκρατήθηκε ὁμῶς καὶ ὑποκρίθηκε ἕνα βεβιασμένο χαμόγελο.

"Η χαρὰ ξαναφάνηκε στὴ μορφὴ τοῦ Σιουγάγεφ.

— "Ετσι λοιπόν ! "Εγὼ φεύγω, — εἶπε ἀποχαιρετῶντας τὸν Γδόβσκη, καὶ ἐπρόσθεσε : μήπως θέλεις τίποτε... χρήματα ;

Ὁ Γδόβσκη ἐξαγριώθηκε σὰν νὰ τὸν κεντήσανε.

— "Οχι, εὐχαριστῶ !

— Δηλαδή ἂν θέλῃς...

Ἄλλ' ὁ Γδόβσκη τοῦκαμε μιὰ ἀρνητικὴ χειρονομία.

— Χαῖρε λοιπόν, ἀφοῦ εἶν' ἔτσι, — καὶ ἔφυγεν ὁ Σιουγάγεφ.

Ὁ Γδόβσκη τὸν προβόδεσε ὡς ἕνα διάστημα κ' ὕστερα γύρισε στὸ σαλόνι του καὶ ἔπεσε κουρασμένος στὸ διβάνι.

Γιατί τοῦ ἦτανε τόσο δυσάρεστη ἡ ὑπογραφὴ αὐτοῦ τοῦ βλάκα κάτω ἀπὸ τὸ δικό του τὸ μυθιστόρημα ; Τί εἶνε τὸ ὄνομα ; "Ενας ἀπλοῦς ἥχος ! Καὶ ὁμῶς τώρα πολὺ καλὰ καταλάβαινε πὼς αὐτὸ τοῦ ἦτανε δυσάρεστο, βαρὺ καὶ προσβλητικόν. Σὰν νὰ εἶχε δώσῃ σ' ἕνα ξένο τὸ δικό του τὸ παιδί γιὰ νὰ τὸ υἱοθετήσῃ· σὰν νὰχε προδώσει τὴ γυναῖκά του !

ΣΤ'.

"Η ζωὴ τοῦ Γδόβσκη εἶχε ἀλλάξει ὅλως διόλου· γίνηκε μιὰ ἀντινομία παράξενη καὶ βασανιστικὴ. Ἀπὸ τὴ μιὰ ἦτανε συγγραφεὺς· ὥραις καθόν-ταν στὸ γραφεῖό του καὶ ἔγραφε· ἀπὸ τὴν ἄλλη ἦτανε ὑποχρεωμένος νὰ ἀρνήται ἐμπρὸς στοὺς ἄλλους τὴν κλίσια καὶ τὴν ἐργασία του. Στὴν ἀρχὴ ἀκόμα σύχναζε στὰ γραφεῖα τῶν ἀρχισυντακτῶν, ἀλλ' ἡ ἴδιος πάντα ἐρωτή-σεις : « τί γράφετε ; ποῦ τυπώνετε ; » στὶς ὁποῖες ἦτανε ὑποχρεωμένος ν' ἀπαντᾷ μὲ ψευτιές, ἀρχισαν νὰ τὸν βασανίζουν σὰν ἐφιάλτης. Ἀλλὰ καὶ αὐ-τὲς ἡ σχέσεις του μὲ τοὺς προσηγορινούς φίλους ἀρχισαν νὰ χαλαρώνωνται, μὴ ἔχοντας δὲ πλέον κοινὰ συμφέροντα μαζὺ του, μὲ τὸν καιρὸ ἀπομακρύ-νονταν ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς γνωρίζιμους τοῦ φιλολογικοῦ κύκλου, μοιλονότι δι-ψοῦσε τὴ συναναστροφὴ τους, κ' ἔτσι κατάντησε σὲ μιὰ βασανιστικὴ μόνωσι.

Σπανίως μόνον κάπου σὲ παρασκήνιο ἢ σὲ κανένα δεῖπνο γιὰ κάποια ἡθοποιοὶ τύχαινε νὰ συναντᾶται μὲ τὸν Πούπτην. Μιὰ μεγάλη ὅμως ἐφημερίδα πῆρε κι' αὐτὸν ὑπὸ τὴν προστασία της, τοῦ ἀνοίχθηκε κι' αὐτοῦ ἓνα ποῖο εὐρὺ καὶ κανονικὸ στάδιο, κ' ἔκανε ὑπερβολικὰ τὸν βαρὺ.

Ὁ Γδόβσκη ἄρχισε λίγο-λίγο νὰ μὴ χωνεύῃ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο μὲ τὰ ξερά πόδια, τὰ καρρὲ του πανταλόνια, τὰ κόκκινα παπούτσια, τὸ κοντὸ παλτό, καὶ μὲ τὴν πελώρια μύτη, ποὺ πάνω της αἰωνίως ταλαντεύονταν τὰ πενσόνε. Αὐτὸς δὲ πάλιν, σάν γιὰ νὰ φαρμακώῃ τὸ Γδόβσκη, τοῦ ἐπαναλάμβανε γιὰ μυριοστὴ φορὰ στίς κουβέντες του τὴ φράσι : « Ἐμεῖς οἱ οἱ συγγραφεῖς... »

— Σεῖς... σεῖς οἱ συγγραφεῖς !.. Εἶστε ἀπλούστατα ἓνας ψευταρᾶς ἐφημεριδογράφος, ὅχι συγγραφεὺς !... — τοῦ εἶπε μιὰ φορὰ ὁ Γδόβσκη ταραγμένος ἀπὸ τὸ ἀλαζονικὸ τοῦ ὕψος. Δὲν ἦτανε ὁμως δυνατόν νὰ ταράξῃ κανένας τὸν Πούπτην. Τοῦρριξε μιὰ ματιά, χαμογέλασε καὶ τοῦτε :

— Ἔχω τὰ ἴδια δικαιώματα ποὺ ἔχει καὶ ὁ παραιτημένος μυθιστοριογράφος !...

— Ἀπ' αὐτὸ τὸ πλεονὺ νὰ κοιμᾶσαι !

— Αἶ, οἱ μεταγενέστεροι θὰ μᾶς κρίνουν ! — εἶπε μὲ σοβαρότητα ὁ Πούπτην, ὁ δὲ Γδόβσκη αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτὸ του νικημένο.

Ποιὸ συχνὰ ἀπὸ κάθε ἄλλο τὸν ἐπεσκέπτετο ὁ Τσουλκῶφ γιὰ νὰ... δα-νεῖξεται χρήματα. Ὁ Γδόβσκη δὲ μπορούσε νὰ τοῦ ἀρνήται ἀπὸ φόβο μὴ τὸν χάσῃ, καὶ πάντα χαρούμενος τὸν ὑποδέχονταν καὶ μὲ ἀπληστία ἄκουε ὅλες τίς φλυαρίες ποὺ τοῦφερνε μπόλικες ἀπ' ἐδῶ κι' ἀπ' ἐκεῖ ὁ Τσουλκῶφ.

Τὰ συμφέροντα τοῦ Γδόβσκη καὶ τοῦ Σιουγάεφ δεθῆκανε τόσο πολὺ, ὥστε οἱ δύο τοὺς ἔγειναν ἓνας. Ὁ Γδόβσκη ἦτανε συγγραφεὺς χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ κἀνῃ καὶ τίποτα ἄλλο· εἶχεν ὁμως συγχρόνως ἀνάγκη μέσων γιὰ νὰ ζῇ, κι' αὐτὰ τοῦ τᾶδινε τὸ ἀδιόρθωτο πλέον συμφωνητικὸ ποὺ εἶχε κλείσει μὲ τὸν Σιουγάεφ. Ὁ Σιουγάεφ, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, σὲ ὅλη του τὴ ζωὴ μιὰ μοναδικὴ ἐπιθυμία εἶχε, νὰ γείνῃ συγγραφεὺς· καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπέ-τυχε, θὰ προτιμοῦσε μᾶλλον νὰ χάσῃ τὴν περιουσία του κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ του, παρά ν' ἀρνηθῇ τὴ νέα μεγάλη δόξα. Κ' ἔτσι οὔτε ὁ ἓνας, οὔτε ὁ ἄλλος μπορούσε νὰ χαλάσῃ αὐτὸ τὸ σύνδεσμο· ἦτανε σάν δύο ἀλληλέγγυοι ἔνοχοι τοῦ ἴδιου κακουργήματος, σάν δύο ἀχώριστοι κιβδηλοποιοί.

Συχνὰ ἤρχοντο καὶ σὲ λόγια. Ὁ Γδόβσκη φλυαροῦσε ὅτι ἔχασε τὸ ὄνο-μά του στὴ φιλολογία, πολλὰς φορὰς δὲ καὶ ἔβριζε τὸν Σιουγάεφ ὅταν ἐθύμωνε.

— Σάν τὸ Σατανᾶ ἔχεις ἀγορασμένη τὴ ψυχὴ μου ! — τοῦλεγε.

— Δὲν πᾶς νὰ φωνάξῃς ὅσο θές ! — γέλοῦσε μὲ ἀφέλεια ὁ Σιουγάεφ. Τώρα, στὴν ἐποχὴ μας, τῶν ψυχῶν ἢ τιμῆς δὲν εἶνε δὰ καὶ πολὺ ἠψηλές· κῦτταξε ὁμως πόσα ἐγὼ σὲ πληρώνω !

Ὁ Γδόβσκη ἅμα χωρίσθηκε ἀπὸ τοὺς δικούς του φιλολογικοὺς κύκλους δὲ μπόρσσε νὰ μπῇ μήτε σὲ ἄλλους. Ἔγεινε ἄνθρωπος μὲ χωρὶς ὀρισμένη κατεύθυνσι, ἢ δὲ κοινωνία μπροστὰ στοὺς τέτοιους λαβαίνει μιὰ κάποια περιφρονητικὴ στάσι. Γυρεῖται ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο, ἔστω καὶ γιὰ τὰ μάτια, νὰ κἀνῃ κάποιο ἔργο· τὸν ἄεργο τὸν ἀποστρέφεται. Ἐμπα, ὅπως-ὅπως, ἔστω καὶ σὲ κανένα φιланθρωπικὸ κατὰστημα, κάνε ἀκόμα καὶ συλλογὴ γραμμα-τοσήμων, κάνε, τέλος πάντων, πῶς ἔχεις κάποια ὀρισμένη δουλειά, κάποια καθήκοντα.

Εἶνε ἀλήθεια πὼς καὶ ὁ Γδόβσκη εἰργάζετο· ἔγραφε διηγήματα, ἔγραφε μυθιστορήματα, κάποτε κλεισμένοις ὁλόκληρη ἑβδομάδα· δὲ μπορούσε ὁμως νὰ τὸ ὁμολογήσῃ καὶ νὰ φανῇ στὸν ἔξω κόσμον ὡς ἄνθρωπος ἀπασχολημένος.

Γύρω του σχηματίσθηκε ἓνας παράξενος κόσμος. Νέοι, ποὺ ἦταν γνωστοὶ στὴν κοινωνία ὡς τεχνίτες στὶς διασκεδάσεις· γέροι ξαναμωραμένοι, χαρτοπαίκτες καὶ κάθε λογῆς παίκτες· ἡ νεολαία ἡ ἀργόσχολη καὶ ἀκαμάτρα τῶν πεζοδρομίων τῆς Πετροπόλεως· οἱ τακτικοὶ ἐπισκέπται τῶν λεσχῶν καὶ τῶν χαρτοπαικτειῶν· ἄνθρωποι χωρὶς ὥρισμένη κοινωνικὴ θέσι. Αὐτὴ ἦταν ἡ κοινωνία ποὺ συναντοῦσε, ποὺ συναναστρέφονταν, ποὺ χαιρετοῦσε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ μίτε τὴν ἰδιαιτερίαν τῆς ζωῆς, μίτε τὰ οἰκογενειακά της κέντρα. Καὶ σὰν ἄνθρωπος ὅλως διόλου ἐκτροχιασμένος, ἔπασχε καὶ βασανίζονταν πέφτοντας ἀπὸ τὸ ἓνα ἄκρον στὸ ἄλλο. Κάποτε, εἶπαμε, ἔγραφε ὁλόκληρες ἑβδομάδες κατὰκλειστος· κατόπιν τῷρριχνε σὲ ἀγαλινώτη διασκεδάσι καὶ ἡδυπάθεια ξενυχτῶντας ἐμπρὸς στὰ τραπέζια τοῦ χαρτοπαιγνίου, μέσα στὰ ξενοδοχεῖα, ἀνάμεσα σὲ γυναῖκες.

Κάποτε τοῦ φαίνονταν πὼς στἀλήθεια ἐπούλησε τὴ ψυχὴ του στὸ Διάβολο καὶ αἰσθάνονταν νὰ τοῦ φεύγῃ τὸ ἔδαφος. Στὶς τέτοιες στιγμὲς τοῦ ἔρχονταν νὰ τὸν σφάξῃ τὸν Σιουγάγεφ· τόσο μῖσος αἰσθάνονταν ἐναντίον του. Ὁ δὲ Τσουλκῶφ, χωρὶς τίποτε ἀπὸ αὐτὰ νὰ καταλαβαίνει, τὸν ἐρέθιζε μὲ τὶς φλυαρίες του.

Περισσότερο ἀπ' αὐτὸν παρὰ ἀπὸ τὶς καυχησιολογίες τοῦ Σιουγάγεφ ἐμάθαινε γιὰ τὶς προόδους τοῦ τελευταίου. Ὁ Σιουγάγεφ διωργάνωνε πλούσιες ἐσπερίδες, ὅπου σύχναζαν συγγραφεῖς, καλλιτέχνες, ἡθοιοποιοί. Εἶχε κατάλαβῃ θαυμάσια τὴ σημασίαν τῆς ρεκλάμας, οἱ δὲ ῥέπορτερ δὲ λογάριζαν ἐπαίνους καὶ θυμιάματα στὶς γραμμὲς τῶν γι' αὐτόν. Τὸ ὄνομα του ἔγινε πασίγνωστο σὰν ὄνομα περιφημῆς θεατρίνας, ὄνομα ὁμως μὲ πολλὴ βαρὺτητα, ποὺ δὲ μπορούσαν οἱ συγγραφεῖς νὰ τοῦ ἀρνηθοῦν μεγάλο τάλαντο.

— Εἶνε κατὶ τι ἔκτακτο, — ἔλεγε ὁ Τσουλκῶφ· τοὺς τρελλαίνει ὅλους ἀνεξαιρέτως! Νὰ τὸν ἀκούσῃς, στὶς ὁμιλίες του εἶνε ὅλως διόλου στενόμυαλος καὶ στὴ συμπεριφορὰ του σωστὸς μπαζάλης ποὺ μόνον ξέρει τί θὰ πῇ ρεκλάμα καὶ πὼς νὰ ξεμπερδεύῃ χοντροδουλειές· καὶ ὁμως στὰ γραφόμενά του βλέπεις ἓνα σωστὸ δημοκράτη, τοῦ ὁποίου τὸ αἶσθημα εἶνε «βαθὺ συναίσθημα λύπης καὶ κακία ἐκδικητικῆ». Ἐδιάβασες τὸν «Ἀνώνυμό» του; Διήγημα μικρὸ, ἀλλὰ ὁλόκληρο δρᾶμα! Καὶ τί δύναμι!

Ὁ Γδόβσκη τὸν ἄκουε καὶ μόλις ἐσυγκρατοῦσε τὴν ἀγανάκτησίν του.

— Ὡ! πόσο θὰ εὐχαριστοῦνταν νὰ μπορούσε νὰ κυλοῦσε αὐτὸν τὸν Σιουγάγεφ στὴ λάσπη!

Ὁ Γδόβσκη δὲ μπορούσε νὰ μὴ γράψῃ. Πολλὲς φορὲς ἐσυγκρατοῦνταν, καὶ δὲν πλησίαζε τὸ γραφεῖό του· ἀλλ' ἢ εἰκόνες ἔστερα ἀρχίζαν νὰ τὸν βασανίζουν, ἡ καρδιά του πλημμυροῦσε ἀπὸ αἶσθημα, ἐκαίονταν ἀπὸ φλόγα, — καὶ ἐκάθονταν ἔπειτα καὶ ἔγραφε σὰ μανιακός. Ἄμα τελείωνε, ἔπιανε τὸ χειρόγραφό του καὶ τῷκρυβε· ἔτρεμε γι' αὐτό. Ἀλλ' ὁ καιρὸς περνοῦσε, τὰ χοῖματα τελείωναν γλήγορα καὶ παίρνοντας τὸ χειρόγραφο, τῷφερνε μὲ κατάρες ἀπὸ μέσου του στὸ Σιουγάγεφ. — Νά, πάρε! — τοῦλεγε μὲ μῖσος καὶ περιφρόνησι. Ἀλλ' ὁ Σιουγάγεφ εἶχε πλέον συνειθίσει ἀπὸ τὶς τελευταῖες μέρες σ' αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ τὸν ὑποδέχονταν μὲ χαμῶγελο:

— Πόσα τυπογραφικά εἶνε;

— Πέντε!

Καὶ ὁ Σιουγάγεφ ἀμέσως τοῦτιδε τὸ συνάλλαγμα :

— Σὺ μόνον γράφε, Τιμοθεάκι, καὶ μεῖς πάντα θὰ κάνωμεν ὅ,τι χρειάζεταιται.

Ὁ Γδόβσκη ἐγίνονταν χλωμὸς ἀπὸ ἐκδίκησι, ἀλλὰ δὲν εὔρισκε τί νὰ πῇ. Ὁ Σιουγάγεφ εἶχε τὸ δίκηο του· μεταξὺ τους ὑπῆρχε συμφωνία, τῆς ὁποίας τοὺς ὅρους ἐκτελοῦσε μὲ ἀκρίβεια καὶ εὐσυνειδησία. Τὸ κακὸ ὅμως ἦταν, ὅτι καμμιὰ φορὰ ὁ Σιουγάγεφ, μεθυσμένος ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες του, λησμονοῦσε τὸν ἑαυτὸ του καὶ ἄρχιζε νὰ καυχᾶται ἐμπρὸς καὶ σ' αὐτὸν τὸν Γδόβσκη. Αἶ ! αὐτὸ πλέον ἦταν ἀνυπόφορο !

— Ἀρχισες, βλέπω, καὶ ξεχνιέσαι ! τοῦλεγε. Νὰ καυχᾶσαι ἐμπρὸς σὲ ἄλλους, τὸ καταλαβαίνω· μὰ νὰ τολμᾷς νὰ ἰδιοποιῆσαι ὅ,τι δῆποτε καὶ μπροστά μου ! Δὲ σοῦ τὸ ἐπιτρέπω ! Ὅλα δικὰ μου εἶνε ! Ἡ σκέψεις μου, τὸ αἷμά μου !

Ὁ Σιουγάγεφ φοβοῦνταν αὐτοὺς τοὺς παροξυσμοὺς καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸν καθησυχάζῃ.

— Δὲ βαρύνεσαι, καὶ μένε ! Ἔτσι ἀπλῶς τὸ εἶπα· τί θυμῶνεις !

— Σκασμὸς ! Δὲν εἶν' ἔτσι ! Σοῦ φθάνει ὅτι καυχᾶσαι στὴν ἀπουσία μου ! Μπροστά μου νὰ μὴ τολμᾷς !

Ἄλλη φορὰ πάλι εἶχαν ἄλλον εἶδους κουβέντες. Ὁ Σιουγάγεφ μὲ ὕφος σοβαρὸ καὶ συνωφρωμένους ἔλεγε στὸν Γδόβσκη :

— Ὅλοι ἀποροῦν πόθεν αὐτὸς ὁ ἀπαισιόδοξος χρωματισμὸς στὰ ἔργα μου. Καὶ πράγματι. Ὅλα σου τὰ ἔργα πνέουν μιὰ θλίψι, μιὰ μελαγχολία. Δὲν εἰμπορεῖς ἔτσι τίποτα εὐθυμότερο ;

Ὁ Γδόβσκη ἐσήκωνε τοὺς ὤμους του περιφρονητικᾶ :

— Νὰ πᾶς ν' ἀγοράσης μὲ τὴν ἀνάλογη τιμὴ ! ἐγὼ γράφω ὅ,τι ξέρω καὶ αἰσθάνομαι.

— Αἴντε πάλι ! θύμωσες πάλι ! — ἔλεγε δειλὰ ὁ Σιουγάγεφ. Ἐγὼ ἔτσι, ἀπλῶς..., εἰ δὲ μὴ ὅλοι εἶνε εὐχαριστημένοι...

— Κ' ἐγὼ ἔτσι, ἀπλῶς..., ἀπαντοῦσε ξερὰ ὁ Γδόβσκη.

— Γράφε λοιπὸν ὅπως θέλεις· μόνον γράφε, — τοῦλεγε μὲ γλυκὸ καὶ καθησυχαστικὸ ὕφος ὁ Σιουγάγεφ, καὶ βγάζοντας τὸ σημειωματάριό του ἄρχιζεν ἄλλη κουβέντα.

— Νά, ἐδῶ ἔχω κατὶ παραγγελίες· πρέπει κανεὶς νὰ τὶς τελειώγῃ ἔτσι..., καλὰ καὶ γρήγορα.

Κ' ὕστερ' ἀπὸ λίγη παῦσι ἐπρόσθετε μὲ αὐταρέσκεια :

— Κομμάτια θέλουν νὰ μὲ κάνουν. Δὸς' ἐδῶ, δὸς' ἐκεῖ ! Φοβερὸ πράμα ! Νά, τώρα γιὰ τὸ ἐρχόμενο ἔτος ὑποσχέθηκα στοὺς «Διαλόγους» διήγημα ὡς πέντε τυπογραφικῶν, στὴν «Ζωντανὴ Σκέψι» ἐξάπαντος ἓνα μυθιστόρημα, ἀκόμα καὶ στὴ «Σπορά» δυὸ τυπογραφικά. Στους «Διαλόγους» μοῦ τὸ ζήτησαν γιὰ τὸν Ἰανουάριον κατὶ ἀπὸ τὴν καθημερινὴ ζωὴ. Ξέρεις, ἐκεῖ τὰ ἐργοστάσια...

Ὁ Γδόβσκη ἔγεινεν ἔξω φρενῶν.

— Ἐγὼ δὲ σοῦ γράφω ὁπόταν θέλῃς σὺ, ἀλλ' ὅταν θέλω ἐγὼ !

— Τὸ ξέρω, φίλε μου, ἀλλὰ μιὰ φορὰ πού τὰ ὑποσχέθηκα...

— Δὲν σοῦ ἐγγυῶμαι...

— Ἀκουσε νὰ σοῦ πῶ ! Ἐγὼ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ σοῦ πληρώνω ἀπὸ 500 ρούβλια. Κατάλαβες ; ἀπὸ 500 ! — τοῦπε μιὰ φορὰ ὁ Σιουγάγεφ, ὅταν εἶδε πὼς ἄρχιζε νὰ τὸν δυσκολεύῃ ὁ Γδόβσκη.

— Καλά, θά προσπαθήσω...

Καί ἔγραφε γιὰ τὸ Σιουγάγεφ, καὶ ὁ Σιουγάγεφ τὰ δημοσίευε καὶ ἀπολάμβανε τὴν ἡδονὴ τῆς φανταστικῆς φιλολογικῆς δόξας.

Ζ'.

Ὁ Γδόβσκη ἔγεινεν ἀγνώριστος. Τόσο πολὺ μετεβλήθηκε στὰ τελευταῖα χρόνια. Τὸ πρόσωπό του ἔγεινε πλατὺ καὶ χλωμό· τὰ μάτια του ἔβγαζαν μιὰ λάμψι πυρετοῦ, καὶ ἡ κινήσεις του φανέροναν μιὰ ἀνήσυχη ἀνυπομονησία. Ἐβασανίζονταν διαρκῶς μ' αὐτὲς τὶς τερατώδεις σχέσεις του μὲ τὸ Σιουγάγεφ καὶ ἔλυνε πού δὲ μπορούσε νὰ εὕρῃ ἐπὶ τέλους μιὰ διέξοδο ἀπὸ αὐτὴ τὴν κατάστασι.

Τί εἶνε τὸ ὄνομα ; Ἀπλοὺς ἦχος. Τί εἶνε ἡ δόξα ; Καπνός. Ὅταν ὁμως ἐδιάβαζε στὶς ἐφημερίδες τὸ ὄνομα τοῦ Σιουγάγεφ καὶ μάλιστα μὲ τὴν προσθήκη «ὁ ἡμέτερος μεγαλοφυὴς συγγραφεὺς», ὅταν κάτω ἀπὸ τὰ δικὰ του τὰ ἔργα ἔβλεπε τὴν ὑπογραφή τοῦ Σιουγάγεφ, αἰσθάνονταν τὸ λαϊμό του νὰ πνίγεται, καὶ στὴν ἑξαψὶ του ἀπάνω ἔσχιζε σὲ χίλια κομμάτια τὰ τυπωμένα φύλλα ποῦ εἶχαν τὸ μισητὸ αὐτὸ ὄνομα.

«Δὲν εἶνε δυνατόν πλέον ! Αὐτὸ κατάντησε ἀνυπόφορο !» ἔλεγε μέσα του βηματίζοντας στὸ γραφεῖό του ἢ τὴ νύχτα ξαπλωμένος στὸ μαλακὸ του κρεβάτι μὲ μάτια ὀρθάνοικτα καὶ μὲ κεφάλι ποῦ βασάνιζαν σχέδια ἐκδικήσεως.

Θὰ καταστραφῇ ἐπὶ τέλους, ἀλλὰ θὰ παρουσιασθῇ σ' αὐτὸν τὸν παχύ-δερμο σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ζοῦρ-φίξ του καὶ θὰ τὸν προσβάλῃ κατὰμουτρα ! Θὰ ἐκθέσῃ ὅλο τὸ αἰσχός του, ἀλλὰ θὰ ποδοπατήσῃ μαζὺ μὲ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν Σιουγάγεφ. Καὶ φαντάζονταν μιὰ τέτοια εἰκόνα : «Ὅλοι οἱ προσκαλεσμένοι εἶνε μαζωμένοι καὶ ἀκοῦν ἀχόρταγα τὴ σκανδαλώδη αὐτὴ ἐκθεσι, καὶ περιπαίζουν, καὶ ξεκαρδίζονται. Ὁ Σιουγάγεφ στέκεται μπροστά τους κατακόκκινος, μὲ βλακώδη καὶ κἀθυδρο μορφὴ, κατασυγχυσμένος· ὁ Γδόβσκη, ἀμείλικτος καὶ στὸν ἑαυτό του, ξεσκεπάζει ὅλη τὴ χαμέρπεια τῆς συμφωνίας τους !... Ἡ, καλλίτερα — ἄλλαξε σχέδιο — αὐτὰ ὅλα νὰ γείνουν θέμα ἑνὸς διηγήματός του, νὰ τὸ πωλήσῃ σ' αὐτὸν τὸν βλάκα, καὶ αὐτὸς νὰ τὸ ἐκδώσῃ ! Χα-χα-χά !

Ἔτσι ικανοποιοῦσε τὸν ἑαυτό του ὁ Γδόβσκη καὶ τελείωνε κάθε του ἐκδικητικὸ σχέδιο μὲ ἕνα χαιρέκακο γέλιο.

Ἦστερα ὁμως ἔρχονταν στὸν ἑαυτό του κ' ἐκαταλάβαινε πὼς ὅλα αὐτὰ ἦταν ἀνίσχυρα, ἀνόητα καὶ βλακώδη. Καὶ τραβοῦσε μέσα στὴν ἀπελπισία του τὰ μαλλιά του, καὶ χειρονομοῦσε. Αὐτὸ λοιπὸν εἶνε πού λένε : ψυχὴ πωλημένη στὸ Διάβολο ! Αὐτὸ δὲν εἶνε κανένα μεσαιωνικὸ χρονικό· εἶνε σύγχρονη πραγματικότητα !...

Ἐνα Σάββατο ὁ Γδόβσκη ἔλαβε ἕνα τεῦχος τῆς «Ἀστραπῆς», εἰκονογραφημένου περιοδικοῦ, ποῦ ἦταν ἄλλοτε συνεργάτης του, καὶ μόλις τὸ ἄνοιξε ἔβγαλε μιὰ φωνὴ καὶ πετάχτηκε ἀπὸ τὸ στρώμά του. Στὴν πρώτη σελίδα εἶδε τὴν εἰκόνα τοῦ Σιουγάγεφ. Τὸ πλατὺ του μοῦτρο χαμογελοῦσε αὐτάρεσκα καὶ τὰ μικρά του μάτια κύτταζαν ἀναιδῶς προκλητικά.

Μὲ τὸ φυλλάδιο στὸ χέρι ὁ Γδόβσκη, γυμνὸς ὅπως ἦταν, ἄρχισε νὰ βηματίζῃ στὸν κοιτῶνά του.

Μωρὲ ἀναίδεια ! Μωρὲ θράσος !

Πέταξε στο πάτωμα τὸ φυλλάδιο καὶ ἄρχισε μὲ λύσσα νὰ ποδοπατῇ τὸ αὐτάρεσκο καὶ σιωπηλὸ μοῦτρο τοῦ Σιουγάγεφ.

— Ὑστερ' ἀπὸ τρεῖς ὥρες ὁ Σιουγάγεφ ὅλος χαρὰ ἔμπαινε στοῦ Γδόβσκη.

— Τιμοθεάκι, τί τιμὴ, εἰ; — Ὅλα σύ, ψυχὴ μου! Πάρε λοιπὸν ἔξω ἀπὸ τὸ λογαριασμὸ χίλια ρούβλια!...

Καὶ ὁ ταλαίπωρος ὁ Γδόβσκη, δὲν εἶχε τὴ δύναμι ν' ἀντισταθῇ σ' αὐτὸ τὸ δόλωμα! Πῆρε τὰ χρήματα, διεσκέδασε μὲ τὸ Σιουγάγεφ ὡς 'στὰ μεσάνυχτα, καὶ τὴ νύχτα μὲ χίλια, ἀλλὰ μάταια ἐκδικητικὰ σχέδια, ὅδᾳγκανε τὸ προσκεφάλι του...

— Νά σου λοιπὸν ἀκόμα μιὰ ἐκπληξί! — τοῦλεγε ὁ Σιουγάγεφ δείχνοντας ὕστερ' ἀπὸ δυὸ μέρες δυὸ μικροὺς τόμους πολυτελεῖς.

Ὁ Γδόβσκη ἄνοιξε καὶ διάβασε: «Σ. ΣΙΟΥΓΑΓΕΦ: ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ».

— Εἶνε τώρα καιρὸς πού μὲ συμβουλευάνα, — ἔλεγε ὁ Σιουγάγεφ· καὶ λοιπὸν τὸ ἀποφάσισα. Ὅλοι μοῦ λέγανε πῶς τίποτ' ἄλλο παρὰ ἐπαίνους θ' ἀκούσω· πῶς σοῦ φαίνεται; — Εἰ;

— Ἴσως, — εἶπε μὲ χαμηλωμένη φωνή ὁ Γδόβσκη, κ' ἔτρεξε γλήγορα στὸ σπίτι του χωρὶς τίποτα ν' ἀκούῃ καὶ νὰ ἀντιλαμβάνεται ἀπὸ τὰ τριγύρω του.

Τετέλεσται λοιπὸν! Ὁ Σιουγάγεφ ἐξέδωκε τὴ συλλογὴ μὲ τὸ ὄνομά του καὶ τὸ πρᾶμα πλέον εἶνε ἀνεπανόρθωτο. Ἔτσι πολλὰς φορὰς καὶ τὸ μηδαμινώτερο πρᾶμα συμπληροῖ τὸ μεγαλειότερο δυστύχημα.

Δὲν κοιμήθηκε ὅλη τὴ νύχτα διαβάζοντας τοὺς μικροὺς ἐκείνους τόμους· ὅλο καὶ στρυφογύριζε νευρικὰ ἀπάνω στὸ κάθισμά του καὶ δὸς του καὶ κατρακυλοῦσαν στὰ μάγουλά του τὰ δάκρυα.

Ὅ,τι ὡς στὰ τώρα εἶχε δημιουργήσει ἡ φαντασία του, ὅλες ἐκεῖνες ἡ εἰκόνες τῆς ἔμπνευσίς του ἀρχίσανε νὰ ἀναπαρασταίνονται στὸ νοῦ του, καὶ θυμοῦνταν τίς ὥρες τῆς ἐμπνευσμένης καὶ δημιουργικῆς ἑξαρχοῦς του.

Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰπαρνήστηκε. Τὰπαρνήστηκε σὰν πού μιὰ ἔνοχη μίαν ἀπαρνιέται τὸ σπλάγγνο της· — γιὰ χρήματα! Καὶ γεμάτος ἀπὸ μῖσος ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ του, αἰσθάνονταν μιὰ ἀνέκφραστη ἀποστρέφῃ στὸ Σιουγάγεφ, πού ἦταν ἡ αἰτία τῆς πτώσεως του.

Ὅσο ὅμως περνοῦσαν ἡ μέρες, τόσο καὶ περισσότερο ὁ φθόνος τὸν βασάνιζε. Διαβάζοντας τίς ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ ἀπαντοῦσε πάντα θερμοὺς ἐπαίνους καὶ συστάσεις γιὰ τὰ βιβλία τοῦ Σιουγάγεφ, ὁλόκληρα ἄρθρα μὲ μεγάλα ἀποσπάσματα, καὶ ἔβλεπεν ὁλοφάνερα πῶς μεγάλωνε ἡ φήμη αὐτοῦ τοῦ βλάκα, τοῦ χονδροειδοῦς, τοῦ ἀξέστου Σιουγάγεφ, ἐνῶ αὐτὸς ἦταν πεθαμένος καὶ θαμμένος στὸν τάφο τῆς ἀφάνειας.

Καὶ ὁ Σιουγάγεφ ἔρχονταν στοῦ Γδόβσκη μὲ θριαμβευτικὸ πάντα ὕφος, καί, σὰν γιὰ νὰ τὸν πειράξῃ, τοῦδειχνε ἀποσπάσματα ἀπὸ ἐπαρχιακὰς ἐφημερίδες, γράμματα τῶν ἀναγνωστῶν του πού τοῦ γύρευαν τὸ αὐτογράφο του καὶ τὴ φωτογραφία του, καὶ προσκλήσεις γιὰ συνεργασία. Ἔτσι ἡ δόξα του ξαπλώνονταν μέρα μὲ τὴν ἡμέρα.

— Ἔτσι πού λές, Τιμοθεάκι μου, — τοῦλεγε μιὰ φορὰ ὁ Σιουγάγεφ δίδοντάς του ἓνα συνάλλαγμα ἀπὸ 1000 ρούβλια, — μὴ νομιζῇς πῶς καὶ σὲ σένα θὰ συνέβαινε τὸ ἴδιο. Ὅσοοχι! Τώρα ὅλα τὰ καταλαβαίνω! Νά ὁ Τσουλκόφ. Νέος βέβαια μὲ τάλαντο, ἀλλὰ — τίποτα πού νάχῃ ἀξία δὲ μπορεῖ νὰ κἀνῃ. Γιατὶ δέ; Γιατὶ εἶνε φτωχός. Αὐτὸς μιὰ μόνῃ ἔχει σκέψι, τὸ πῶς νὰ βγάλῃ 10 ρούβλια. Καὶ σὺ τὸ ἴδιο θάκανες. Μάλιστα!... Καί, ξέρεις —

— ἔλεγε ἔξαφνα διακόπτοντας τὸν ἑαυτό του—ξέρεις, καὶ μένε, ἄρχισέ μου, νὰ ζήσης, ἓνα δράμα. Μά τὸ Θεό ! Θέλω νὰ δοκιμάσω τὰς δυνάμεις μου καὶ στὴ δραματοποιίαν !

— Τὰς δυνάμεις ΜΟΥ, —εἶπε διορθώνοντάς τον ὁ Γδόβσκη.

— Τφοῦ !... μωρὲ ἐπιμονή ! — ἀπάντησε θυμωμένος ὁ Σιουγάγεφ. Δὲν τὸ κατάλαβες ἀκόμα πὼς σὺ δὲν ὑπάρχεις πλέον ; Ἐγὼ ἀπὸ σένα τᾶχω ὅλα· ὅλα τὰ δικά σου εἶνε δικά μου ! Καί... παρακαλῶ νὰ παύσης πλέον νὰ μοῦ κοπανίζης τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια !

Ὁ Γδόβσκη ἔγινε κατάχλωμος καὶ ἔξω φρενῶν.

— Μπροστά στοὺς ἄλλους ἐγὼ βλέπεις πὼς σωπαίνω, — τοῦπε, μὲ δυσκολία παίρνοντας τὴν ἀναπνοή του· ἀλλὰ μπροστά σου..., μπροστά σου πάντα θὰ σοῦ τὸ λέγω αὐτό, παχύδερμο ζῶο ! Τί γουρλώνεις τὰ μάτια σου ! Καὶ τολμᾷς καὶ μπροστά μου ἀκόμα νὰ μοῦ σηκώνῃς τὴ μύτη σου ! Μωρὲ οὔτε τὸ νύχι μου δὲν ἀξίζει ! —καὶ τοῦδειξε τὸ νύχι του. Ἐγὼ δὲν τὸν λυποῦμαι τὸν ἑαυτό μου ! Τὰ γράμματά σου ; Αὔριο θὰ τὰ δημοσιεύσω ἐγὼ ὁ ἴδιος ! !

Ὁ Σιουγάγεφ κατακοκκίνησε ἀπὸ τὸ φόβο.

— Ἀπὸ σένα δὲ θὰ τὰ πάρουν ! Χωρὶς ἐμένα σὺ θὰποθάνῃς ἀπὸ τὴν πεῖνα μωρὲ !

— Καὶ σένα θὰ σὲ πετάξουν στὰ σκουπίδια !

— Φθονερέ ! Νά, πάρε ἀκόμα χίλια !

— Νά γκρεμισθῇς καὶ σὺ καὶ τὰ χρήματά σου ! !

Η'.

«Τετέλεσται !» —εἶπε ὁ Γδόβσκη ἅμα γύρισε στὸ σπίτι του, μὲ χαρούμενο χαμῶγελο. Τώρα πλέον τὸ ἀποφάσισε νὰ βγάλῃ τὸ βάρος ἀπὸ πάνω του καὶ σιγά-σιγά. Πρῶτα-πρῶτα θὰ δημοσιεύσῃ ἓνα διήγημα μὲ ψευδῶνυμο, ἔπειτα ἓνα ἄλλο, καὶ ὕστερα ἄλλο, καὶ κατόπιν ἓνα μυθιστόρημα, καὶ μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ν' ἀναστηθῇ μὲ ἄλλο ὄνομα.

Τὴν ἴδια μέρα ἄρχισε τὴν ἐργασία, καὶ τοῦ φάνηκε πὼς ποτὲ δὲν ἔγραψε μὲ τόση ὀρεξί. Σ' ἓνα μικρὸ διήγημα ξηρὰ παριστάνουνταν ἡ σχέσεις ἐνὸς πλουσίου μὲ ἓνα φτωχό. Σὲ τριάντα ἀπάνω-κάτω σελίδες ξετυλίγονταν ἓνα τρομακτικὸ δράμα. Τὸ τελείωσε σὲ τρεῖς μέρες, τὸ ὑπέγραψε μὲ τὸ ψευδῶνυμο «Ἀρχάδιεφ» καὶ ἀποφάσισε νὰ τὸ δημοσιεύσῃ στοὺς «Διαλόγους», πού τώρα καὶ τρία χρόνια διηύθυνε ὁ Τοπορὴν.

— Ποιὸν βλέπω ; !—φώναξε ὁ Τοπορὴν ἅμα εἶδε τὸν Γδόβσκη νὰ μπαίνει στὸ γραφεῖό του.

Ὁ Τοπορὴν ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ τρέφῃ μακρὰ σγουρὰ μαλλιά, στὸ πρόσωπό του ὅμως δὲν ἦταν πλέον ζωγραφισμένη ἡ παλιὰ μελαγχολία.

— Καθῆστε. Τί ἔχουμε ;

— Ἐφερα καί, —εἶπεν ὁ Γδόβσκη· καὶ ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν τσέπη του τὸ χειρόγραφο.

Ὁ Τοπορὴν ἔκανε ἓνα μορφασμό.

— Ἀ α-α-α ! εἶπε μακραίνοντας τὴ φωνή του ὥστε δὲν τὴν πετάξατε τὴν πέννα ; Εἶνε μικρό ;

— Ὡς ἓνα τυπογραφικὸ φύλλο...

— 'Αφού εἶνε ἔτσι, εἶνε δυνατόν... θὰ τὸ μελετήσω,—εἶπε συγκαταβατικά ὁ Τοπορὴν θέτοντας τὸ χειρόγραφο πάνω στὸ γραφεῖο· εἰ δὲ μή, ξέρετε, δὲν ἔχουμε διόλου μέρος...

Καὶ μὲ ὕψος ἀνθρώπου πολυασχόλου ἔρριξε βλέμμα στὰ χειρόγρατά του. Ὁ Γδόβσκη κατάλαβε τὸν ὑπαινιγμὸ καὶ χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ ταράχθηκε.

Ἐφτά χρόνια πέρασαν, καὶ νὰ ὁ Τοπορὴν, ἡ προσωποποίησι τῆς ἀδεξιότητος καὶ βλακειᾶς, εἶνε τώρα ἀρχισυντάκτης, καὶ μιλεῖ μαζύ του, μὲ τὸν Γδόβσκη, σὰν μὲ κανένα ἀρχάριο!

— Καὶ πότε θὰ πάρω ἀπάντησι;— ρώτησε σηκωνόμενος νὰ φύγῃ.

Ὁ Τοπορὴν σηκώθηκε καὶ αὐτὸς ἀμέσως.

— Θάπρεπε, νὰ σὰς πῶ, μετὰ δυὸ βδομάδες· ἀλλὰ γιὰ σὰς... Ἐσήκωσε τὸ βλέμμα του πρὸς τὰ ἐπάνω, ἔπειτα τὸ καταίβασε πρὸς τὰ κάτω, καὶ εἶπε: μεθαύριο.

Ὁ Γδόβσκη ἐβγήκε. Στὸ διάδρομο συνήντησε τὸν Τσουλκῶφ.

— Σεῖς!— ἔρριξε μιὰ φωνὴ ἀπὸ ἔκπληξι.

— Σέμεν Καπιτόνοβιτς!— ἀκούσθηκε ἀπὸ μέσα ἡ φωνὴ τοῦ Τοπορὴν φωνάζοντας τὸν Τσουλκῶφ πού τὸν εἶδε νὰ μπαίῃ.

Ὁ Τσουλκῶφ ἔσφιξε βιαστικά τὸ χέρι τοῦ Γδόβσκη καὶ μπήκε στὸ γραφεῖο.

Ὁ Γδόβσκη βγήκε μὲ βαθειὰ θλίψι στὴ ψυχὴ. Ἦτανε πλεόν ὀλοφάνερο ὅτι τὸν ἔσβυσαν ἀπὸ καιρὸ ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν συγγραφέων, καὶ δύσκολα διέκρινε μιὰ ἐλπίδα νὰ ξαναεῶσῃ τὸ ὄνομά του... Ἀμα ὁμως ἔφθασε στὸ σπίτι του, ἐπῆρε θάρρος. Θὰ ξαναγυρίσῃ τὸ παλιὸ του τὸ ὄνομα! Τὸ τάλαντό του τὸ ἔχει!...

Ἐπέρασαν ἡ δυὸ μέρες. Ποτέ, οὔτε τὴν πρώτη φορὰ πού ἤγγαινε νὰ δώσῃ νὰ δημοσιευθῇ τὸ πρῶτό του διήγημα, δὲν αἰσθάνθηκε τέτοιο βαρὺ αἶσθημα καὶ τέτοιο σπασμωδικὸ τρόμο,— ὅσο αὐτὴ τὴ στιγμὴ πού πήγαινε στὸ γραφεῖο τοῦ Τοπορὴν. Ἡ σκέψι ἂν θὰ γείνῃ δεκτὸ ἢ ὄχι, — σκέψι πού ἄλλοτε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐπέτρεπε στὸν ἑαυτὸ του, τὸν εἶχε κατακυριεύει καὶ τὸν βασάνιζε.

Ὁ Τοπορὴν τὸν ἀνάγκασε νὰ περιμείνῃ στὸ διάδρομο ὀλόκληρο τέταρτο τῆς ὥρας, καὶ ὁ Γδόβσκη αἰσθάνονταν ὅλες τὶς φάσεις μιᾶς βαθειᾶς ἐξουδένωσης.

Μπήκε τέλος πάντων στὸ γραφεῖο κατάχλωμος καὶ μὲ προσποιητὸ χαμόγελο. Ὁ Τοπορὴν ἔκανε πὼς ἀνασηκώνονταν ἐλαφρὰ καὶ τοῦδειξε κάθισμα. Ὁ Γδόβσκη αἰσθάνονταν πὼς δὲν εἶχε τόσες δυνάμεις ὥστε νὰ κατανικήσῃ τὸ αἶσθημα τῆς ἀνυπομονησίας.

— Λοιπὸν;— ρώτησε κατ' εὐθείαν τὸν Τοπορὴν, καὶ σιῶπησε. Ὁ Τοπορὴν ἐστενοχωρέθηκε, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀνατίναξε τὰ μακρὰ του μαλλιά καὶ ἀπῆντησε:

— Νὰ σὰς πῶ, κύριε Τιμόθεε,... δὲ θὰ τὸ δεχθῶ.

Ὁ Γδόβσκη καταταράχθηκε· ἔγεινε κατάχλωμος.

-- Γιατί;

— Τί νὰ σὰς πῶ! Κατὰ τὴ γνώμη μου... δὲν ἔχει ζωή. Φαίνεται πὼς ξεσυνεῖθίσατε... Ἐτσι εἶνε!... Κ' ἔπειτα, ξέρετε... εἶνε μὲ μὴ σι...

— Πῶς! Ὁ Γδόβσκη ἔβλεπε κατὰμματα τὸν Τοπορὴν μὲ κατάπληξι. Καὶ ποιὸν μιμοῦμαι!;

— Μά... ἔστω καὶ αὐτὸν τὸν Σιουγάγεφ. Ἡ περιγραφή τῶν χαρακτη-
ρων, ὁ τρόπος τῆς ἐκθεσης, ἀκόμα καὶ τὸ θέμα αὐτό, εἶνε δικά του.
Ἀκριβῶς ἐκεῖνος τέτοια θέματα ἀγαπᾷ. Ἐκείνη ἡ ἀπαισιοδοξία, ἡ διαμαρ-
τυρία κατὰ τῆς μοιραίας συρροῆς τῶν περιστάσεων... Μάλιστα! δυστυχῶς
ἐ ξ ε σ υ ν ε ι θ ῖ σ α τ ε ! — καὶ τραβῶντας τὸ σιρτάρι ὁ Τοπορὴν ἐπῆρε τὸ
χειρόγραφο καὶ τῷθεσε κοντὰ στὸν Γδόβσκη.

— Δοκιμάσετε σὲ ἄλλο περιοδικό. Κυττάξετε... ἴσως εἰς τοῦ Στε-
πάνωφ.

Ἄλλ' ὁ Γδόβσκη δὲν τὸν ἄκουε πλέον, κατάπληκτος ἀπὸ τὶς παρατη-
ρήσεις του. Αὐτὸς μιμεῖται τὸν Σιουγάγεφ! Καὶ ὑπῆρχε σκέψι περὶ ἀνότητη
ἀπ' αὐτῇ! Καὶ ἔξαφνα ξεχείλισε:

— Αὐτὸν τὸν βλάκα;! — ἐφώναξε κατασυγχισμένος. Καὶ ξέρετε,
κύριε, πὼς ὁ Σιουγάγεφ δὲν ὑπάρχει, πὼς αὐτὸς εἰμαι ἐγώ, ἐγώ!

Καὶ ἐχτύπησε τὸ στήθος του μὲ τὸ γρόθο του.

Τὸ πρόσωπό του ἦτανε χλωμό καὶ τὰ μάτια του βγάζανε φλόγες.

Ὁ Τοπορὴν γεμάτος ἐκπληξὶ παρακολουθοῦσε μὲ τὸ βλέμμα του τὸν
Γδόβσκη, ὥστερα ἐκούνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε:

— Ἀμ-μα τὸ εἶπατε! Ὁ Σιουγάγεφ-βλάξ! Ὁ Σιουγάγεφ εἶνε
δύναμις, εἶνε τάλαντον!

— ὦ! ἀναθεματισμένος νᾶνε! — ἐμούγκρισεν ὁ Γδόβσκη. Μὰ
καταλαβαίνετε ὅτι εἰμαι ἐγώ;! Ἐγὼ ἀντὶς γι' αὐτόν;!

Ὁ Τοπορὴν τοῦρριξε ἓνα αὐστηρὸ βλέμμα.

— Νὰ σᾶς πῶ, αὐτὸ εἶνε, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἀσυγχώρητη συκο-
φαντία! ἀπορῶ πὼς ἀποφασίσате νά...

Τὸ πρόσωπο τοῦ Γδόβσκη παραμορφώθηκε ἀπὸ φρενίτιδα.

— Ἀφοῦ τὸ λέγω ἐγώ, ἔτσι καὶ εἶνε! Σεῖς θά με διδάξετε; Καὶ
φτύνω ἐγὼ αὐτῇ τῇ βλακώδῃ τῇ γνώμῃ σας. Ἀνάθεμά σας ὅλους σας!...

Καὶ σχίζοντας τὸ χειρόγραφό του καὶ πετώντας τὰ κομμάτια ὥρμησε
ἔξω ἀπὸ τὸ γραφεῖο. Ὁ Τοπορὴν σηκώθηκε ἀμέσως. Ἐκλειδῶσεν ἀπὸ μέσα
καὶ ξανακάθισε κουνῶντας τὸ κεφάλι του ὅλος φόβο καὶ ἐκπληξί.

— Νὰ τί κάνουν τὰ χρήματα! — εἶπεν ἅμα συνῆλθε καὶ ἄρχισε νὰ
ἐπιθεωρῇ τὰς διορθώσεις.

Ὁ Γδόβσκη γύρισε στὸ σπῖτι του μὲ μανιακὸ παραλήρημα· δὲν κατα-
λάβαινε ἂν ὅ,τι ἐγείνεν ἦταν ὄνειρο ἢ πραγματικότης· τόσο βλακῶδες κα-
παράλογο τοῦ φαίνονταν ὅ,τι ἄκουσε.

— Ἐγὼ μιμοῦμαι τὸν Σιουγάγεφ! — φώναζε περπατώντας μὲ με-
γάλα βήματα στὴν αἴθουσά του μὲ ἄγριο γέλοιο. Αὐτὸν τὸν βάνουσο, αὐτόν
τὸν ἡλίθιο! Καὶ ἐπρόσθετε κατὰ διαλείμματα καὶ ἄλλες ὕβριστικὰς λέξεις
ποὺ τοῦ ἔρχονταν στὴ γλῶσσα τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ.

— Περνῶ ἀπλῶς! Ἐάν ἐτοιμάζεσθε γιὰ πουθενά..., ἄκουσε ἔξαφνα
τὴ φωνὴ τοῦ Τσουλκῶφ ποὺ ἔμπαινε.

— Ἄ! χαίρω πολὺ! Καλῶς τον! — εἶπε ὁ Γδόβσκη καταβάλλοντας
προσπάθεια νὰ συνέλθῃ ἀπὸ τὴν ταραχὴν του. Καθῆστε!

Ὁ Τσουλκῶφ ἐκάθησε, καὶ ἄρχισε πάλι τὰ φιλολογικὰ του νέα.
Ὁ Γδόβσκη δὲν τὸν ἄκουε· δὲ μπορούσαν νὰ τὸν ἀφήσουν ἢ συγκινήσεις
τῆς ἡμέρας· εἶχε τὸ βλέμμα του προσηλωμένο σ' ἓνα σημεῖο.

Ἐξαφνα πετάχθηκε ἀπὸ τὸ κάθισμά του στὸ ὄνομα τοῦ Σιουγάγεφ,
καὶ ἐφώναξε:

— 'Ο Σιουγάγεφ, μοῦ λέτε ! 'Ο Σιουγάγεφ ! Μὰ ξέρετε, ἐπὶ τέλους, ὅτι αὐτὸς εἶνε ἓνας κλέφτης, ἓνας ἀγύρτης, ὅτι ὅλη του αὐτὴ ἡ δόξα εἶνε κλοπὴ, ἀτιμὴ κλοπὴ ;

Τὸ πρόσωπο τοῦ Τσουλκώφ ἐκοκκίνισε καὶ τὰ μάτια του σπινθηροβολήσανε. Αἰσθάνονταν πὼς αὐτὴ τῇ στιγμῇ θὰ ἀκούσῃ καὶ πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ μὲ φωνὴ ποῦ μόλις ἀκούονταν ψιθύρισε :

— Μὰ τί ἐκλεψε ; Ἀπὸ ποιόν, πότε ;

— Εἶνε κλέφτης ! — ἐπανέλαβε ὁ Γδόβσκη μὲ πειὸ πεισματικὸ τόνο. Ἐκλεψεν ἀπὸ ἐμένα τὸ ὄνομά μου, ὅλα τὰ ἔργα του εἶνε δικὰ μου ἔργα ! Ἐγὼ γράφω, καὶ αὐτὸς ὑπογράφει μόνο !

Κάθε ἄλλο περίμενε ν' ἀκούσῃ ὁ Τσουλκώφ, ὅχι ὁμως καὶ αὐτό. Ἦταν τόσο ἀνόητο, τόσο κωμικὸ, ποῦ στηρίχθηκε στὴ ράχι τοῦ καθίσματός του καὶ ἀφῆκε ἓνα πλατὺ γέλιο.

— Χα-χα-χά ! Νὰ ἓνα ἀστεῖο πρᾶμα ! Μωρὲ ποῦ τὸ σοφιστήκατε ! Σωστὴ διασκέδασι ! Νὰ τοῦ τὸ πῆ κανένας ! Χα-χα-χά ! Ὡστε λοιπόν, ὁ Σιουγάγεφ εἰσθε σεῖς, καὶ ἐκεῖνος, — ἔτσι ἀπλῶς... ;

'Ο Γδόβσκη στὴν ἀρχὴ ἐσιώπησε· τόσο παράξενο τοῦ φάνηκε τὸ γέλιο τοῦ Τσουλκώφ. Κατόπιν ὁμως ἔγεινεν ἔξω φρενὼν.

— Ἐγώ, ἐγώ, ἐγώ ! — ἐφώναξε χτυπώντας τὸ πόδι του στὸ πάτωμα. Μὲ ἐξαγόρασε ! ἐξαγόρασε τὴν πέννα μου, τὸ ὄνομά μου ! Θὰ τοῦ τὸ πῶ κατὰμουτρα ἐγὼ ὁ ἴδιος ! Μὴ τολμήσετε νὰ μὴ με πιστέψετε !

'Ο Τσουλκώφ ἀμέσως ἔπαυσε νὰ γελά ἀπὸ φόβο γιὰ τὴν ἐπικίνδυνον ἔξαψι τοῦ Γδόβσκη.

— Κύριε Τιμόθεε ! — ἐψιθύρισε. Ἦσυχάσετε ! Ἐγὼ ἔτσι, ἀπλῶς... σὰς πιστεῖω. Ἐγὼ καὶ πρὶν τὸ καταλάβαινα. Καὶ βέβαια εἶνε κλέφτης !

— Ἀχ, δέ με πιστεύετε ! — εἶπεν ἀπελπισμένος ὁ Γδόβσκη, καὶ ὅπως ἦταν ἐξηντημένος ἔπεσε πάνω στὸν καναπέ.

Θ'.

Ἦτανε τόσον ἐκπληκτικὴ ἡ εἰδησι, ὥστε ὁ Τσουλκώφ ἔτρεξε ἀμέσως ἀπὸ τοῦ Γδόβσκη στὴ σύνταξι τῶν « Διαλόγων », ὅπου κατὰ σύμπτωσι βρῆκε μαζὺ μὲ τὸν Τοπορὴν τὸν Σιουγάγεφ, — πρᾶμα ποῦ τὸν κατευχαρίστησε.

Μόλις εἶχε τελειώσει κεῖνῃ τῇ στιγμῇ ὁ Τοπορὴν τὴ διήγησί του γιὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Γδόβσκη καὶ τὰ παράξενα λόγια του. 'Ο Σιουγάγεφ ἄκουε μὲ γουρλωμένα τὰ μάτια καὶ κατάχλωμος.

— Μάλιστα. Ἦτανε καὶ τῶντι συγγραφεὺς καὶ μὲ ὅχι ἀσήμαντο τάλαντο, — ἔλεγεν ὁ Τοπορὴν. Ἀλλ' ἐκληρονόμησε μιὰ περιουσία, καὶ ὅλα πῆγαν στὸ βρόντο. Μέθῃ, χαρτοπαίγνιο... Καὶ εἶχεν ὁ ἑλεηνὸς ἀξία, στάλῃθεια !...

— Γιὰ τὸν Γδόβσκη μιλάτε ; — ἐρώτησε μπαίνοντας ὁ Τσουλκώφ. Μωρὲ αὐτὸς ἐτρελλάθηκε ! Καὶ στάθηκε στὴ μέσῃ τοῦ γραφείου γιὰ ν' ἀπολαύσῃ τὴν ἐντύπωσι ποῦκαναν οἱ λόγοι του.

'Ο Τοπορὴν ἐλίστευε καὶ κουνούσε τὸ κεφάλι του, ἐνῷ ὁ Σιουγάγεφ ἐκύτταζε μὲ φοβισμένον βλέμμα τὸ πρόσωπο τοῦ Τσουλκώφ.

— Ἐχασε τὰ μυαλά του γιὰ πάντα, σὰς λέω !... εἶπεν ὁ Τσουλκώφ. Ἐρχομαι κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸ σπίτι του. Τρέχει μέσα στὸ δωμάτιο, χτυπᾷ

τὸ στήθος του καὶ φωνάζει : « Ὁ Σιουγάγεφ εἶμαι ἐγώ ! » Δηλαδή πῶς ὅτι σεῖς εἶνε ἐκεῖνος, — εἶπε στὸ Σιουγάγεφ γιὰ ἐπεξήγησι. Πολὺ νόστιμος ! Ἐγὼ μάλιστα στὴν ἀρχὴ φοβήθηκα ὕστερα τὸν καθησούχασα καὶ — λάσπη !

— Καὶ πολὺ μάλιστα δυνατόν· ἀποτέλεσμα τῆς ἁσωτης ζωῆς, — εἶπε ὁ Τοπορὴν, καὶ ἐπρόσθεσε : Νὰ λοιπὸν τί κάνουν τὰ χρήματα !

Γιὰ μιὰ στιγμή τὸ λογικὸ τοῦ Σιουγάγεφ σκοτίσθηκε. Τί θὰ γείνη τὸ λοιπὸν ; ἐκήρυξε δηλαδή πόλεμο ; τί σκάνδαλο ! τί αἰσχος !

— Μήπως εἰσθε ἀδιάθετος ; — ἀνήσυχα τὸν ἐρώτησε ἔξαφνα ὁ Τσουλκῶφ, ἅμα εἶδε κατακόκκινο τὸ πρόσωπό του.

— Λίγο νερό ! — εἶπε μ' ἀδύνατη φωνὴ ὁ Σιουγάγεφ.

Ὁ Τοπορὴν ἀμέσως, παρ' ὀλίγο μάλιστα νὰ σκοντάψῃ ἀπάνω στὸν Τσουλκῶφ, ἔχυσε νερὸ στὸ ποτήρι καὶ τοῦ τὸ πρόσφερε. Ὁ Σιουγάγεφ τὸ ἤπιε διψασμένα καὶ ὕστερα ἀφῆκε ἓνα βαθὺ στεναγμό.

— Καὶ πῶς τολμᾷ ! — ψιθύρισε πού μόλις ἀκούσθηκε.

Ὁ Τσουλκῶφ ἐσταύρωσε τὰ χέρια του.

— Κύριε ἐλέησον ! Αὐτὸ σὰς ἐτάραξε ; Χα-χα-χά ! Μᾶς σεῖς, νομίζω, οὔτε καὶ τὸν γνωρίζετε !

— Μὰ τί κάνετε αὐτοῦ ; — εἶπε γελῶντας ὁ Τοπορὴν. Γιὰ τέτοιες ἀνοησίες ! Σεῖς, ἀπ' ἐναντίας, πρέπει γι' αὐτὸ νὰ περηφανεύεσθε ! Ὁ ἄνθρωπος τρελλάθηκε μὲ τὴν ἰδική σας δόξα ! Ὅπως συμβαίνει καὶ γιὰ μιὰ καλλονή ! Χα-χα-χά !

— Μ' ὅλα ταῦτα...

— Δὲ βαρύνεσθε ! Ἀνοησίες ! Καλλίτερα πητέ μας πότε θὰ μᾶς φέρετε κανένα διηγηματάκι. Περιμένουμε.

Ἄλλ' ὁ Σιουγάγεφ δὲν ἦτανε σὲ κατάστασι νὰ μιλήσῃ γιὰ κανένα πρᾶγμα, καὶ ἅμα ἔφυγε ἀπὸ τὴ σύνταξι ἔτρεξε ἀνυπόμονος στοῦ Γδόβσκη.

— Ἔτσι λοιπόν, ἔ ; — ἔλεγε πρὶν ἀκόμα νὰ δῇ τὸν Γδόβσκη, — αὐτὸ λοιπὸν εἶνε ὁ λόγος τιμῆς ; Στάσου λοιπόν ! Ἐγὼ θὰ σοῦ δείξω !

Καὶ γεμάτος θυμὸ ἐβίαζε τὸν ἀμαξηλάτη του.

Ἔτσι ταραγμένος, κατακόκκινος, βράζοντας ἀπὸ θυμὸ, μόλις πού τοῦ ἀνοιξαν ὥρμησε σὰν ἄνεμος στὸ δωμάτιο τοῦ Γδόβσκη, καὶ πετώντας τὴ γοῦνά του στὸ πάτωμα,

— Τί δηλαδή ἐνοεῖς μ' αὐτό ; — φώναξε λυσσασμένος ἀπὸ ἀγανάκτησι, — ἀτιμίες μᾶς κόπιασες νὰ μᾶς κάνης ;

Ἐξαντλημένος ὁ Γδόβσκη ἀπὸ τίς συγκινήσεις τῆς ἡμέρας ἦτανε ὡς ἐκείνη τὴν ὥρα ἀκόμα πλαγιασμένος στὸν καναπέ· μόλις ὅμως ἐμπήκεν ὁ Σιουγάγεφ ἐπήδηξε ἀμέσως σὰ φεῖδι πού τὸ πάτησαν. Μὲ βλέμμα πού ἔβγαζε φλόγες καὶ μὲ πρόσωπο ἄσπρο σὰν τὸ χαρτί ὥρμησε καταπάνω του ὁλόσωμος τρέμοντας.

Ὁ Σιουγάγεφ μέσα στὴ μανία του δὲν εἶχε παρατηρήσει τὴν κατάστασί του καὶ ἐξακολούθησε νὰ φωνάζῃ βραχνά :

— Σὺ φαίνεται νομίζεις πῶς σὲ πιστέψανε ! Σὺ μοῦ ἐπούλησες τὴ ψυχὴ σου μαζὺ μὲ τὴ γλῶσσά σου, — καὶ τώρα ; Στάσου νὰ δῆς ! Μαζὺ θὰ λογαριασθοῦμε ! Καὶ τοῦδειχνε τίς γροθιές σου. Αὔριο ἀμέσως δημοσιεύω τὸ γράμμα σου ! Τότε θὰ μάθης ἐσὺ !... Νομίζεις ὅτι θὰ τὸ ἀνεχθῶ αὐτό, ἔ ; Νὰ γκρεμισθῇς νὰ χαθῇς ! Σβύσου ! Ἐγὼ καὶ χωρὶς ἐσένα ξέρω νὰ γράφω ! Μεγάλη, βλέπεις, σοφία !... Ἐγὼ τὸν τρέφω, τὸν ποτιζω...

— Σοσσιωπή! — ἐψιθύρισε ἀσθμαίνοντας ὁ Γδόβσκη.

— Πῶς ; ! Στάσου λοιπὸν νὰ σοῦ...

Καὶ ὅλος ἔξω φρενῶν ὁ Σιουγάγεφ ὥρμησε καταπάνω του.

Πράσινοι γῦροι παρουσιάσθηκαν γύρω στὰ μάτια τοῦ Γδόβσκη. Ἀκούσθηκε ἓνα φοβερὸ οὐρλιασμα. Ἐγείνε θηρίο. Ἀρπάξε μιά μπρούντζινη ἀρκουδα ἀπὸ τὸ γραφεῖό του καὶ ὅλος λύσσα τὴν ἐξεσφενδόνισε στὸ πρόσωπο τοῦ Σιουγάγεφ. Ὁ Σιουγάγεφ ἔπεσε ἀμέσως μὲ τὸ πρόσωπο πλημμυρισμένο ἀπὸ αἷμα, ὁ δὲ Γδόβσκη ἔξακολουθοῦσε νὰ τοῦ καταφέρνῃ λυσσασμένα χτυπήματα στὸ πρόσωπο, κατατσακίζοντας τὰ κόκκαλα καὶ ξεσχίζοντας τὰ μάγουλά του...

Γ'.

Ὁ φόνος τοῦ Σιουγάγεφ ἐπροκάλεσε βαθειὰ αἴσθησι. Σὲ ὅλες τὶς ἐφημερίδες γραφήκανε νεκρολογίες μὲ πολλὰ δάκρυα γιὰ τὸ «μεγάλον καὶ πρόωρον καταστραφὲν ἄλαντον». Στὶς βιτρίνες τῶν καταστημάτων ἐμφανίσθηκεν ἡ φωτογραφία του, καὶ πίσω ἀπὸ τὸ νεκροκράββατό του ἀκολουθοῦσε ἀμέτρητο πλῆθος ἀπὸ θαυμαστάς τοῦ ταλάντου του, τὸ τέλος τοῦ ὁποίου σφραγίσθηκε μὲ τόσο τραγικὸ θάνατον.

Ὑστερ' ἀπὸ τέσσερες μῆνες ὁ Γδόβσκη ἐδικάσθηκε καὶ χαρακτηρίσθηκε τρελλός.

Εὐρίσκεται στὸ φρενοκομεῖον.

Μπροστά του πάντα παρουσιάζεται τὸ φάσμα τοῦ Σιουγάγεφ. «Πάρε τὰ χρήματά σου καὶ δόσε μου τ'ὄνομά μου!» — φωνάζει διαρκῶς, καὶ ρίχνεται πάνω στὸν τοῖχο καὶ τὸν χτυπᾷ, καὶ τὸν χτυπᾷ.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐπιστραφῇ τὸ ὄνομα, καὶ ὁ Γδόβσκη λυώνει λησιμονημένος μέσα στὸ μέγαρον τῶν τρελλῶν, τὸ δὲ ὄνομα τοῦ Σιουγάγεφ θὰ κοσμήσῃ βέβαια τὶς σελίδες τῆς ἱστορίας τῆς Ρωσικῆς Φιλολογίας.

[Ἀπὸ τὸ Ρωσικόν]

ΓΩΓΟΣ ΑΓΙΑΣΣΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, 1918

ΠΛΕΙΑΔΕΣ.

ΑΠΟ ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΒΙΒΛΙΟ.

Κάθε φορὰ πὶδ γνῶριμον τὸν οὐρανὸ ἀντικρύζω,
κι', ὅσο βαθύτερα ἀπ' τὸν πόνο
σ' αὐτὸν τὸν μαῦρον μου ἀδερφὸ τὰ μάτια μου βυθίζω,
τόσο 'στ' ἀστέρια του ζυγώνω !

Κι' ὅταν χωρσῶ μὴν ἡδονὴ σ' ἐσένηγ ἢ καὶ 'ς τὴ λύρα,
ξέρω πῶς πρέπει ν' ἀμαρτήσω :
καὶ δίνοντάς σου μὴ ἀφορμὴ γιὰ ἐκδίκησιν, ὦ Μοῖρα,
τὸ δῶρο σου ἔτσι νὰ ξοφλήσω !

